

Folke Bernadotteakademin Årsredovisning 2019

UN Photo Eric Kanalstein

Folke Bernadotteakademin
Myndigheten för fred, säkerhet
och utveckling

FBA

Innehåll

Förord	2
Inledning	4
Resultatredovisning per verksamhetsområde	
Personalförsörjning till internationella insatser	10
Utbildning, samträning och övning	19
Forskning, policy- och metodutveckling	29
Bilateralt utvecklingssamarbete inom fred och säkerhet	38
Stöd till civilsamhället	49
Lednings- och verksamhetsstöd	56
Finansiell redovisning	61
Resultaträkning	61
Balansräkning	62
Anslagsredovisning	64
Tilläggsupplysningar	65
Noter	68
Sammanställning över väsentliga uppgifter	80

Förord

När vi nu gör bokslut över 2019 lämnar vi inte bara ett år bakom oss, vi avslutar också ett decennium. Jag kan konstatera att vi, som länge identifierat oss som en relativt liten och ung myndighet, nu börjar närma oss tjugoårsstrecket med en personalstyrka på 180 personer. För att klara vår utvecklingsresa på bästa sätt har vi under året påbörjat en översyn av vår organisation. Vi arbetar också kontinuerligt med ständiga förbättringar av verksamheten, vilket är en förutsättning för att kunna fortsätta leverera med hög kvalitet.

Under 2019 har vi prioriterat tre tematiska områden: Ledarskap inom fred och säkerhet, rättsstatsuppbyggnad samt unga, fred och säkerhet. Prioriteringarna har inneburit att vi arbetat intensivt med till exempel utbildningar, rådgivningsstöd och forsknings- och policyprodukter inom dessa områden. Vi har också sekunderat ett rekordstort antal valobservatörer till framförallt OSSE:s och EU:s valobservationsinsatser.

Under 2019 har Sverige i form av Sida och FBA fått förtroendet att implementera EU:s så kallade Afghanistan Peace Support Mechanism. Det är första gången som vi tillsammans med Sida fått i uppdrag att genomföra ett EU-projekt av detta slag, vilket skapat helt andra förutsättningar än tidigare att verka för en inkluderande fredsprocess i Afghanistan.

Bilateralt utvecklingssamarbete är numera en central del av vår verksamhet, då vi arbetar med strategistyrd verksamhet för fred, säkerhet och utveckling i nio konflikt- och postkonfliktländer samt en region. Ett av våra första bilaterala strategiuppdrag påbörjades för fem år sedan i Demokratiska republiken Kongo (DRK), där vi inledde ett fredsbyggarprogram för att stärka kvinnors deltagande i freds- och säkerhetsfrämjande processer. En extern utvärdering fastslog under året att en tydlig förändring av attityder och vanor har kunnat skönjas, vilket framgår längre fram i denna årsredovisning. En av deltagarna sammanfattar detta på ett fint sätt: ”Jag hade lärt mig att kvinnor gör allt i hemmet. Med utbildningen har jag lärt mig hur genus spelar in i detta. Det är svårt att prata med min man och få honom att ändra sig, men det jag kan göra är att lära mina barn annorlunda.” Det som tillsynes kan verka som en liten insikt hos centralt placerade individer har visat sig ge ringar på vattnet. Sammanfattningsvis menar utvärderingen att deltagarna tillsammans med sina lokala mentorer skapat en rörelse av jämställdhet i sina miljöer i östra DRK.

För att nå den här typen av resultat måste vi utgå ifrån evidensbaserade metoder och etablerad forskning samt ständigt ha våra uppställda mål i sikte. Detta förutsätter ett arbetssätt som är resultatbaserat. Under 2019 har en arbetsgrupp haft i uppgift att föreslå ett myndighetsgemensamt resultatbaserat arbetssätt som understöds av mallar och metoder. Vi implementerar nu detta arbetssätt successivt i allt fler delar av vår verksamhet och det är min förhoppning att det ska ge oss ännu bättre förutsättningar att uppnå långsiktig hållbar förändring inom våra expertområden.

Jag är stolt över det som vi tillsammans åstadkommit under 2019 och ser fram emot nya utmaningar och möjligheter under 2020!

Sven-Eric Söder
Generaldirektör

Inledning

Om årsredovisningen

I denna årsredovisning redogör FBA för den verksamhet som myndigheten har bedrivit under 2019 och de resultat som uppnåtts. FBA ska enligt myndighetens instruktion stödja internationell fredsfrämjande verksamhet. Verksamheten ska bidra till att uppfylla regeringens övergripande mål för det internationella utvecklingssamarbetet, som en del i genomförandet av Sveriges politik för global utveckling, samt bidra till internationell fred och säkerhet. FBA har under 2019 också haft ett antal specifika uppdrag och återrapporteringskrav i regleringsbrevet som rapporteras integrerat i årsredovisningen.

I detta inledande kapitel beskrivs regeringens styrning samt hur den har omsatts i FBA:s styrmodell. Därefter följer ett resonemang om myndighetens arbete med att bedöma och redovisa resultat respektive kostnader, samt den sammantagna ekonomiska omsättningen för 2019. Efterföljande kapitel är uppdelade efter myndighetens fem verksamhetsområden samt ett avslutande kapitel om myndighetens lednings- och verksamhetsstöd. I inledningen till varje kapitel görs en övergripande bedömning av de resultat som nåtts under året och en kort redovisning av områdets verksamhetsutveckling utifrån de mål som myndigheten har satt upp för respektive verksamhetsområde. För de verksamhetsområden där resultat går att redovisa i kvantitativa termer kompletteras dessa övergripande resonemang med volymtabeller. Kostnadsredovisningen omfattar samtliga prestationer inom verksamhetsområdet. I varje kapitel ges också exempel på genomförd verksamhet, med fokus på prestationer som gett resultat under året och som sammantaget kan ge en balanserad bild av myndighetens framgångar och utmaningar. I det avslutande kapitlet återfinns den finansiella redovisningen.

Regeringens styrning

Ytterst styr regeringen FBA genom myndighetens instruktion och regleringsbrev. Den stora merparten av myndighetens verksamhet styrs också genom uppdrag och mål i regeringens tematiska och geografiska strategier för svenskt utvecklingssamarbete. Dessa utgör regeringens verktyg för att förverkliga den inriktning som läggs fast i gällande policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd. Regeringen har gett FBA i uppdrag att bidra till de tematiska strategierna för hållbar fred, internationell civil krishantering samt mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Därtill har myndigheten fått uppdrag i tio av regeringens geografiska strategier för att bedriva utvecklingssamarbete inom fred och säkerhet i ett antal konflikt- och postkonfliktländer.

Totalt finansieras cirka 90 procent av myndighetens verksamhet över utgiftsområde 7, internationellt bistånd, som styrs av ovan nämnda utvecklingsstrategier, medan resterande del finansieras över utgiftsområde 5, internationell samverkan. Internationell samverkan består till största delen av stöd till civilsamhället, men även vissa sekunderingar, Challenges Forum, samt delar av myndighetens arbete med internationella forskararbetsgrupper, säkerhetssektorreform och avväpning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter. För denna verksamhet finns ingen annan styrning än myndighetens instruktion och regleringsbrev. Därtill finansieras myndigheten av en mindre del bidrag.

FBA måste förhålla sig till en mångfald av mål som regeringens styrning sammantaget lägger fast. Målen ligger ofta på en övergripande nivå, som till exempel ”stärkt respekt för och tillit till rättsstatens principer” i strategin för Myanmar eller ”stärkt kapacitet att genomföra en hållbar och inkluderande säkerhetssektorreform” i strategin för Somalia. FBA har integrerat målens andemening i de styrvärden som myndighetens egen styrmodell omfattar. FBA sammanfattar sedan resultatet av den strategistyrda verksamheten för tematiska strategier integrerat i de kapitel som avser utbildning, samträning och övning, forskning, policy- och metodutveckling samt personalförsörjning till internationella insatser i denna årsredovisning. Den geografiska strategiverksamheten sammanfattas i kapitlet om bilateralt utvecklingssamarbete inom fred och säkerhet. Myndighetens bidrag till specifika strategimål redovisas i de särskilda samrådsrapporter som myndigheten är ålagd att redovisa i april varje år.

FBA:s arbete med jämställdhetsintegrering respektive kvinnor, fred och säkerhet svarar mot regleringsbrevsuppdragen om jämställdhetsintegrering och genomförandet av den nationella handlingsplanen för FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet 2016-2020. Även resultaten av dessa uppdrag redovisas löpande i årsredovisningen, samt separat i den särskilda rapporteringen på den nationella handlingsplanen för 2019. FBA har under året också, i enlighet med ett regleringsbrevsuppdrag, varit redaktör för framtagandet av Sveriges samlade rapport avseende genomförande av nämnda handlingsplan för 2018.

FBA:s styrmodell

FBA:s styrmodell består av mål och prioriteringar med olika tidsperspektiv och fokus. Myndighetens tre långsiktiga mål fokuserar på effekterna av FBA:s verksamhet och sammanfattar myndighetens bidrag till fred, säkerhet och utveckling på lång sikt. De har i första hand en motiverande och samlande funktion och utgör en brygga till den breda samling mål som regeringen har angett att FBA ska bidra till.

Det första av FBA:s långsiktiga mål lyder ”Ökad mänsklig säkerhet och motståndskraft mot väpnad konflikt i konflikt- och postkonfliktländer”. Myndighetens verksamhet inom till exempel avväpning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter (DDR) bidrar till detta mål. Genom utbildningar och policystöd inom DDR understödjer FBA bättre genomförd DDR, som i sin tur bidrar både till möjligheter att genomföra ingångna fredsavtal på ett hållbart sätt och undvika återgång till väpnad konflikt. För att uppnå detta är det nödvändigt att avväpna kombattanter, upplösa väpnade konstellationer, bryta befäls- och lydnessförhållanden och skapa alternativa utkomstmöjligheter för individer som tidigare varit beroende av stridande fraktioner för både sin säkerhet och försörjning. Detta stärker både möjligheterna till ökad mänsklig säkerhet för den civila befolkningen och motståndskraften hos dessa samhällen att undvika förnyad konflikt.

Det andra av FBA:s långsiktiga mål lyder ”Ökad förmåga för internationella freds- och krishanteringsinsatser att bidra till fred och säkerhet”. Myndighetens personalförsörjning och ledarskapsstöd till exempelvis EU:s krishanteringsinsatser bidrar till detta mål. Insatsernas möjligheter att uppfylla sina mandat beror till stor del på den samlade kompetens i form av personal som organisationerna har till sitt förfogande. FBA stärker insatsernas förmåga till mandatuppfyllnad genom att bemanna insatserna med kompetent personal som får bästa möjliga förutsättningar att bidra till framgångsrika och effektiva insatser. Myndigheten arbetar för att öka jämställdheten genom en hög andel kvinnliga sekunderade och fokuserar på tjänster med relevans för jämställdhetsarbetet i insatserna. Vidare stödjer FBA arbetet med institutionell jämställdhetsintegrering inom dessa insatser, ofta i samarbete med

myndighetens sekunderade genusrådgivare. Även FBA:s ledarskapsstöd till EU:s krishanteringsinsatser förväntas bidra till ett förbättrat ledarskap och därmed en ökad förmåga för dessa insatser att bidra till fred och säkerhet.

Det tredje av FBA:s långsiktiga mål lyder ”Stärkta demokratiska institutioner och processer inklusive ökad respekt för rättsstatens principer i konflikt- och postkonfliktländer”. Myndighetens utbildningar och policystöd inom säkerhetssektorreform (SSR) inom ramen för det bilaterala utvecklingssamarbetet bidrar till exempel till detta mål. För att stärka demokratiska institutioner arbetar FBA med utbildningar och policystöd som främjar och stödjer god samhällsstyrning i de länder där FBA har ett SSR-uppdrag. Fokus ligger på demokratisk översyn och kontroll av säkerhetssektorn, vilket syftar till att säkerställa att lagar, regler och policys följs och att det är möjligt att utkräva ansvar när så inte är fallet. Det innebär att styrning och kontroll utförs av folkvalda representanter genom transparenta och förutsägbara processer. Interna och externa översynsmekanismer som tillåts verka utan risk för politiska repressalier säkerställer att de lagar och policys som styr säkerhetssektorn efterlevs. Detta stärker i sin tur förmågan att utkräva ansvar från personer i ledande positioner. En legitim och välfungerande säkerhetssektor kan därigenom öka respekten för rättsstatens principer och på sikt förebygga konflikt.

Som ett komplement till myndighetens tre långsiktiga mål fastställde FBA under 2017 mål för myndighetens fem verksamhetsområden samt lednings- och verksamhetsstöd. Dessa mål redovisas inledningsvis i respektive kapitel där ett verksamhetsområde presenteras. Målen tar sikte på en femårsperiod framåt i tiden, och fokuserar på den prestationsnära effekt som följer av myndighetens prestationer inom respektive verksamhetsområde. Exempel på prestationer kan vara utbildningar inom området kvinnor, fred och säkerhet respektive sekunderingar till FN. Prestationerna motsvarar således de mer specifika delområden som varje verksamhetsområde kan delas in i.

Verksamhetsområdesmålen har i sin tur brutits ner i tvåårs mål som styr vad myndigheten behöver förbättra, stärka eller utveckla under de närmaste två åren för att FBA ska röra sig mot verksamhetsområdesmålen och öka den prestationsnära effekten. Tvåårs målen handlar till stor del om hur de verktyg myndigheten tillämpar bör förbättras och utvecklas för att uppnå högre effekt inom respektive verksamhetsområde. Uppföljningen av tvåårs målen kan därmed ses som en form av indikator på att myndigheten rör sig mot verksamhetsområdesmålen. Målen kompletteras av prioriteringar rörande geografi, samarbetsaktör och tematik. Prioriteringarna syftar till att åstadkomma fokusering och kraftansamling i myndighetens samlade verksamhet. De ska betraktas som en sammanvägd helhet som påverkar myndighetens olika vägval. Även tvåårs mål och prioriteringar har en naturlig koppling till

regeringens styrning eftersom FBA utgår från innehållet och andemeningen i regeringens mål när tvåårs mål och prioriteringar formuleras. Myndighetens tvåårs mål och prioriteringar har sammantaget utgjort inriktningen för planering, genomförande och uppföljning av verksamhet på FBA under 2019.

Redovisning och bedömning av resultat

FBA:s resultatredovisning fokuserar på myndighetens prestationer och prestationsnära effekter, där verksamhetsområdesmålen är en utgångspunkt. Precis som föregående år har dessa mål ramat in ledningsgruppens diskussion om myndighetens samlade resultat, vilken ligger till grund för myndighetens övergripande resultatbedömningar i respektive kapitel.

FBA har identifierat faktorer som är relevanta att beakta vid en samlad resultatbedömning. Exempelvis är målet för verksamhetsområdet utbildning, samträning och övning: ”Stärkt kapacitet hos individer och organisationer att bedriva och utveckla fredsfrämjande verksamhet.” För att kvalitativt bedöma om FBA har rört sig mot målet tittar myndigheten på faktorer som bedöms kunna maximera den prestationsnära effekt som uttrycks i målet. Sådana faktorer ingår i en motivtext som är knuten till respektive mål, till exempel om myndigheten har bedrivit utbildningar som är målgruppsanpassade och jämställdhetsintegrerade, om utbildningarna har utgått från aktuell kunskap, myndighetens pedagogiska profil samt koncept för bärkraftig kunskapsuppbyggnad. Ibland kan även kvantitativa mått användas. Exempelvis kan antalet utbildningsprogram jämfört med tidigare år indikera mått på bärkraftig kunskapsuppbyggnad, eftersom utbildningsprogram antas kunna bidra till mer hållbar kunskapsöverföring, jämfört med traditionella utbildningar som inte innehåller några uppföljande moment. Centralt är också uppföljningen av FBA:s tvåårs mål som uttrycker den utveckling eller förändring som myndigheten vill se för att maximera verksamhetsområdets prestationsnära effekt.

FBA har även fortsatt att genom interna uppföljningar och externa utvärderingar bedöma måluppfyllnad, och samla underlag för att kunna ompröva befintlig verksamhet. Dessa underlag har också legat till grund för myndighetens övergripande redovisning och resultatbedömning.

Resultat är centralt i FBA:s övergripande styrmodell, och de resultat som verksamheten leder till sammanfattas i myndighetens årsredovisning varje år. FBA har dock konstaterat att detta behöver kompletteras med ett mer utvecklat resultatbaserat arbetssätt som understöds av metoder, mallar och processer, och som grundar sig i ett förhållningssätt där systematik och flexibilitet förenas. Inom myndighetens geografiska strategiprojekt har ett sådant arbetssätt successivt utvecklats. Liknande arbetssätt håller därtill på att utvecklas i andra delar av FBA:s verksamhet, bland annat i arbetet med strategin för hållbar fred. Sammantaget finns viktiga byggstenar på plats, men inget enhetligt arbetssätt på myndigheten i stort. Under 2019 tillsattes därför en arbetsgrupp för att utveckla ett myndighetsgemensamt resultatbaserat arbetssätt. Arbetsgruppens rapport lägger fast FBA:s målbild för vad ett bra resultatbaserat arbetssätt innebär och innehåller även en åtgärdsplan för att säkerställa genomförandet på kort, medellång, respektive lång sikt. Sammantaget gör FBA bedömningen att det nu finns goda förutsättningar att få till stånd ett gemensamt resultatbaserat arbetssätt på myndigheten.

Redovisning av kostnader

Kostnaderna per prestation inom respektive verksamhetsområde redovisas heltäckande. Faktiska gemensamma kostnader fördelas per prestation baserat på antalet årsarbetskrafter inom respektive prestation, där också myndighetens utsända ingår. För de senare beräknas dock fördelningen med en lägre faktor. Fördelningen tar därmed hänsyn till att prestationerna belastar myndighetens lednings- och verksamhetsstöd i olika omfattning. Samma typ av redovisning av kostnader per prestation har gjorts de två senaste åren, vilket innebär att det nu går att jämföra kostnader över tid på prestationsnivå.

Prestationerna redovisas uppdelade i förvaltningskostnader och verksamhetskostnader.

Förvaltningskostnader omfattar bland annat kostnader för FBA:s egen personal samt gemensamma kostnader för myndighetens ledning, lokaler, kontorsutrustning, anläggningstillgångar samt lednings- och verksamhetsstöd. Säkerhetsarrangemang och ambassadplaceringar i de länder som FBA verkar är också exempel på förvaltningskostnader. Verksamhetskostnader omfattar direkta kostnader för den verksamhet som myndigheten bedriver. Det kan exempelvis handla om löner och omkostnader för utsänd personal till internationella insatser, bidrag som myndigheten delar ut till civilsamhället samt andra kostnader, som till exempel kostnader för externa resurspersoner och resekostnader, som uppstår i direkt anslutning till genomförandet av verksamhet. Förvaltningskostnader belastar vissa sakanslag när regeringen ger myndigheten denna möjlighet. Detta gäller till exempel handläggningen av bidrag till civilsamhället och kostnader som kan relateras till det direkta genomförandet av FBA:s uppdrag inom ramen för Sveriges geografiska utvecklingsstrategier.

Sammantagen ekonomisk omsättning

Diagram 1 visar de totala kostnaderna och transfereringarna för myndighetens fem verksamhetsområden 2017-2019. Verksamhetsområdet personalförsörjning till internationella insatser är för 2019 fortsatt störst, följt av verksamhetsområdet bilateralt utvecklingssamarbete inom fred och säkerhet. Merparten av FBA:s transfereringar ingår i verksamhetsområdet stöd till civilsamhället där bidragsmedel delas ut till civilsamhällesorganisationer. En annan del av myndighetens transfereringar utgörs av forskningsbidrag inom verksamhetsområdet forskning, policy- och metodutveckling, vilka har ökat under den senaste treårsperioden.

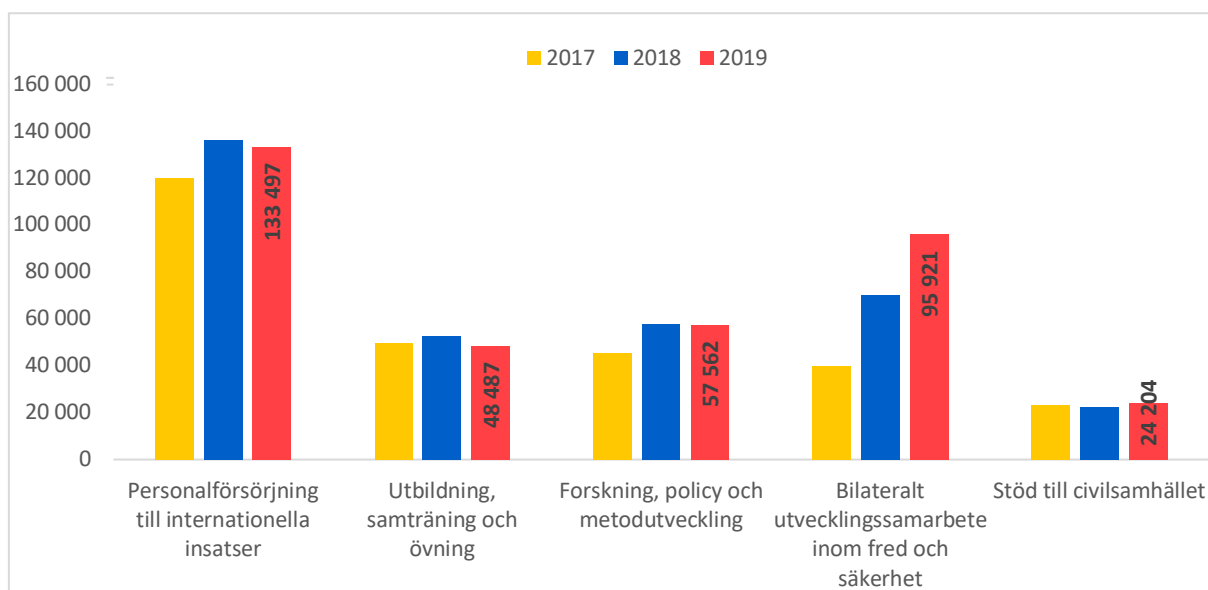

Diagram 1 redovisar fördelningen per verksamhetsområde av FBA:s totala omsättning över tid. Av 2019 års omsättning på 359 671 tkr uppgår transfereringar till 24 441 tkr.

Av diagrammet framgår den tillväxttrend som FBA har haft de senaste åren. Myndighetens omsättning har ökat med 29 procent från 2017 till 2019. Tillväxten beror framförallt på de geografiska strategiuppdrag som FBA har tilldelats. Verksamhetsområdet bilateralt utvecklingssamarbete inom fred och säkerhet där de geografiska strategierna samlas har ökat med 142 procent under samma tidsperiod. Kostnaderna ökar generellt sett mot slutet av en femårig strategiperiod när verksamheten har kommit igång med full kraft. Ökade kostnader för ambassadplaceringar samt säkerhetsarrangemang är en annan förklaring till kostnadsökningen. Eftersom FBA får finansiera vissa förvaltningskostnader på sakanslag inom det aktuella verksamhetsområdet bidrar utvecklingen till en utökning av personal i myndighetens kärnverksamhet som är engagerade i det direkta genomförandet av verksamheten. Motsvarande utökning med till exempel chefer, administratörer, samordnare och personal inom myndighetens lednings- och verksamhetsstöd som finansieras över FBA:s ramanslag för förvaltning kan inte ske, vilket innebär en strukturell utmaning för myndigheten.

Personal- försörjning till internationella insatser

Foto: Kudina Tuaeua

Övergripande resultat och verksamhetsutveckling

FBA ska i enlighet med myndighetens instruktion rekrytera, förbereda, sända ut och stödja civil personal till internationella fredsinsatser. Uppdraget förtydligas i regeringens resultatstrategi för internationell civil krishantering med tillhörande regleringsbrev samt i det regleringsbrev som avser freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet. I enlighet med en ändring i FBA:s regleringsbrev som beslutades under 2019 ska myndigheten även bidra till strategiska sekunderingar som, i likhet med den freds- och säkerhetsfrämjande verksamheten, inte styrs av en utvecklingsstrategi.

Genom regleringsbrevet och regeringens strategi för Sveriges utvecklingssamarbete avseende arbetet med de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer ska FBA även rekrytera svenska medborgare till internationella valobservationsinsatser. Till detta tillkommer årliga regeringsbeslut om valobservation till EU respektive Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) samt enskilda regeringsbeslut för tillkommande val under ett år.

FBA:s mål med verksamhetsområdet på några års sikt är förbättrad mål- och mandatuppfyllelse i internationella freds- och valobservationsinsatser. För att uppnå detta mål strävar myndigheten efter att sekundera kvinnor och män med rätt kompetens inom myndighetens kunskapsområden som är väl förberedda och placerade på positioner med hög relevans.

Baserat på de positiva omdömen som FBA kontinuerligt mottar från ansvariga inom insatserna gör myndigheten bedömningen att de kvinnor och män som sekunderats under året har varit väl förberedda för sina uppdrag, haft rätt kompetens och överlag utfört sina arbetsuppgifter på ett bra sätt. Myndigheten gör också bedömningen att FBA har utvecklat en bredare resursbas att utgå från vid rekrytering. Inom ramen för exempelvis valobservationsinsatser och insatser med ett tydligt mandat inom säkerhetssektorreform har FBA sekunderat experter som direkt matchar uppdraget för respektive insats och som därigenom bidragit till dess mål- och mandatuppfyllnad. Vad gäller insatser vars huvudmandat ligger utanför FBA:s uppdrag (till exempel EU:s gränsstödsinsatser) bidrar myndigheten istället med kompetens som är viktig för svensk utrikespolitik, till exempel jämställdhet och mänskliga rättigheter. Vidare ger myndigheten alltid särskilt ledarskapsstöd till de individer som ska arbeta på chefspositioner, vilket enligt FBA:s bedömning kan bidra till bättre ledning och styrning i de aktuella insatserna och därigenom förbättra deras mål- och mandatuppfyllelse.

Som en del av FBA:s systematiska erfarenhetshanteringsarbete har myndigheten under 2019 gjort en analys av hur den sekunderade personalen uppfattar att jämställdhetsintegreringen fungerar i de mottagande insatserna. FBA utgår från antagandet att insatsernas förutsättningar att uppfylla sina mål och mandat förbättras om insatserna har ett bra jämställdhetsarbete. Enligt den enkätundersökning som låg till grund för analysen, och som riktade sig till FBA:s sekunderade personal till freds- och krishanteringsinsatser, anser 39 procent av de som svarade på enkäten att de insatser som de arbetar i varken lägger hög eller låg vikt vid att jämställdhetsintegrera sitt arbete. Det var däremot stor skillnad mellan mäns och kvinnors uppfattning i frågan. 22 procent av männen och 38 procent av kvinnorna ansåg att insatsen lägger låg eller ingen vikt alls vid jämställdhetsintegrering, medan 39 procent av männen och 22 procent av kvinnorna ansåg att insatsen lägger hög eller mycket hög vikt vid frågan. Männen ansåg med andra ord att de mottagande insatserna lägger betydligt mer vikt vid jämställdhetsintegrering än vad kvinnorna ansåg. Anledningen till denna skillnad behöver analyseras vidare och tas i beaktande fram över men stämmer överens med myndighetens egna erfarenheter av arbete med jämställdhetsintegrering i insatsmiljöer.

Myndigheten har i nämnda enkät också frågat den sekunderade personalen vad de tror att det beror på att insatserna inte arbetar mer med jämställdhetsintegrering. Hindren ligger enligt enkäten främst i okunskap, ointresse, konkurrens om resurser, ledarskap och legitimitet. En av slutsatserna från analysen är att FBA:s arbete förefaller ligga väl i linje med vad den sekunderade personalen anser att insatserna behöver för att förbättra jämställdhetsintegreringen. Exempelvis har myndigheten under lång tid utbildat genderrådgivare och annan insatspersonal i jämställdhetsintegrering med syfte att motverka okunskap. Myndigheten utvecklar för närvarande också metoder för att stödja insatserna vad gäller ledarskap och jämställdhet (gender responsive leadership). Under hösten arrangerade FBA för första gången ett så kallat tematiskt kontingentsmöte, där samtliga sekunderade genderrådgivare bjöds in till Stockholm för att dela erfarenheter och diskutera gemensamma frågor. Slutsatserna från mötet stämmer väl överens med ovan nämnda reflektioner kring insatsernas jämställdhetsarbete. FBA behöver arbeta vidare med att upprätthålla den jämna könsfördelning bland sekunderad personal som noterats under senare år samt sikta på att kunna tillsätta fler kvinnor på alla nivåer inom insatserna.

FBA utgår från antagandet att långtidsobservatörer har bättre förutsättningar att påverka valobservationsinsatsers mål- och mandatuppfyllelse än vad korttidsobservatörer har. Myndigheten har därför som ambition att sekundera fler långtidsobservatörer som också ska vara väl förberedda för sitt uppdrag. Som ett led i detta genomförde FBA under 2019 för första gången en utbildning för nya långtidsobservatörer i syfte att ge fler valobservatörer möjligheten att åka på sitt första långtidsuppdrag. Utbildningen genomfördes i samarbete med EU:s kapacitetsutvecklingsprojekt Election Observation and Democracy Support och Norwegian Resource Bank for Democracy and Human Rights. Utöver deltagare från FBA:s egen valresursbas deltog personer från valresursbaser i Norge, Danmark och Tyskland. Utbildningen fokuserade på praktiska uppgifter som intervjuteknik, rapportskrivning samt samarbete och rekrytering av lokal personal. I enkätutvärderingen av kursen angav 12 procent av deltagarna ”mycket bra” som övergripande omdöme och 88 procent angav ”utmärkt”. Många deltagare lyfte fram praktiska övningar, erfarenhetsutbyte och interaktivitet som framgångsfaktorer för utbildningen.

FBA har också fortsatt arbeta för att öka antalet observatörer i valresursbasen som är tillgängliga för uppdrag i valobservationsinsatser. 72 procent av de valobservatörer som myndigheten rekryterade och utbildade under 2017 har nu genomfört sitt första uppdrag. Vidare har ytterligare ett antal valobservatörer genomgått säkerhetskursen Skydd mot risker, vilket ger dem bättre förutsättningar att delta i valobservationsuppdrag i hög- och medelriskmiljöer.

Antal sekunderade till internationella insatser

Tabell 1 visar att FBA har ökat antalet årsarbetskrafter till freds- och krishanteringsinsatser under 2019 jämfört med tidigare år, vilket skett trots nedstängningen av observatörsinsatsen Temporary International Presence in Hebron (TIPH). FBA bibehåller också fortsatt ett jämställt personallbidrag. Myndigheten har under året lagt ner mer tid på att utöka och fördjupa samarbetet med mottagande organisationer. Syftet har varit att ge myndigheten en bättre uppfattning om vilken kompetens som organisationen har störst behov av samt analysera förutsättningarna för att myndigheten ska få personer antagna till olika typer av tjänster. Detta har medfört att FBA medvetet kunnat vara mer selektiv med vilka rekryteringsprojekt som påbörjats för att öka träffsäkerheten och hålla nere den arbetstid som läggs på mer osäkra rekryteringar. Antalet rekryteringsprojekt har som en konsekvens av detta minskat betydligt och andelen antagna per rekryteringsprojekt har ökat med cirka 20 procent sedan föregående år, vilket kan vara en indikator på en

effektivisering av verksamheten. Myndigheten har också fokuserat sekunderingarna till de tre prioriterade organisationerna EU, OSSE och FN, med ett mindre personalbidrag till övriga organisationer.

Sekunderingar till freds och krishanteringsinsatser	2019	2018	2017
Antal rekryteringsprojekt	68	109	*
Antal antagna	44 (23 kvinnor, 21 män)		35 (23 kvinnor, 12 män)
Antal årsarbetskrafter	76 (38,5 kvinnor, 37,5 män)	70 (36 kvinnor, 34 män)	70 (37 kvinnor, 33 män)

Tabell 1 redovisar antalet rekryteringsprojekt, antal antagna personer respektive årsarbetskrafter till freds- och krishanteringsinsatser.

*Antalet rekryteringsprojekt för 2017 saknas eftersom myndigheten inte räknade på det sättet förrän 2018.

Tabell 2 visar antalet sekunderade valobservatörer och antalet årsarbetskrafter till valobservationsinsatser samt hur många av dessa som varit långtidsobservatörer respektive korttidsobservatörer. Här framgår inte antalet rekryteringsprojekt eftersom regeringen beslutar vilka valobservationsinsatser FBA ska sekundera personal till.

Under 2019 har FBA sekunderat valobservatörer till insatser i bland annat Vitryssland, Kazakstan, Nordmakedonien och Sri Lanka. Den stora ökningen av antalet sekunderade valobservatörer kan förklaras av det rekordstora personalbidraget till OSSE:s valobservationsinsatser i Ukraina (se prestationsexempel längre fram i detta kapitel). Även antalet sekunderade långtidsobservatörer (LTO) har ökat, bland annat tack vare stora och många OSSE-insatser där Sverige haft möjlighet att bidra med LTO:er. Bland LTO:erna har könsfördelningen varit jämn över tid medan könsfördelningen bland korttidsobservatörer (STO) har blivit något mindre jämn under samma period. Huvudanledningen till en minskad andel kvinnor bland STO:er är att ett relativt stort antal män antogs för korttidsuppdrag i insatserna till Ukraina.

Sekunderingar till valobservationsinsatser	2019	2018	2017
Antal sekunderade valobservatörer	208 (95 kvinnor, 113 män)	150 (70 kvinnor, 80 män)	121 (55 kvinnor, 66 män)
...varav långtidsobservatörer (LTO)	29 (15 kvinnor, 14 män)	24 (11 kvinnor, 13 män)	22 (4 kvinnor, 18 män)
...och korttidsobservatörer (STO)	179 (80 kvinnor, 99 män)	126 (59 kvinnor, 67 män)	99 (51 kvinnor, 48 män)
Antal årsarbetskrafter	12,7 (6,2 kvinnor, 6,5 män)	8,5 (3,7 kvinnor, 4,8 män)	7,5 (2,6 kvinnor, 4,9 män)

Tabell 2 redovisar antalet sekunderade valobservatörer, uppdelat på LTO och STO samt antal årsarbetskrafter till valobservationsinsatser. Antalet sekunderade valobservatörer är en ny kategori från och med 2019. Tidigare redovisade FBA antalet *antagna* valobservatörer, vilket visade sig vara missvisande eftersom personer ibland antas som reserver men aldrig blir sekunderade till den aktuella insatsen. Den nya beräkningen inkluderar ej reserver, vilket innebär att statistiken inte är helt överensstämmande med föregående års årsredovisningar. Detta gäller även beräkningarna i tabell 3 nedan.

Tabell 3 visar antalet rekryteringsprojekt, antal antagna personer samt årsarbetskrafter som myndigheten sekunderat till fredsinsatser uppdelat efter EU, OSSE, FN respektive övriga insatser. För valobservationsinsatser redovisas endast antalet sekunderade observatörer per organisation, då antalet årsarbetskrafter är för lågt för att det ska vara meningsfullt att redovisa.

Att antalet antagna till fredsinsatser i vissa fall minskar medan årsarbetskrafterna ökar och vice versa beror på när i tid rekryteringarna har skett. Till OSSE skedde till exempel ett stort antal rekryteringar sent på året 2018, vilket fick genomslag i årsarbetskraftssiffran först 2019. Sekunderingar till övriga insatser innefattar framförallt observatörsinsatsen TIPH som avslutades i mars 2019, vilket förklarar minskningen i antalet rekryteringsprojekt, antalet antagna samt antalet årsarbetskrafter inom denna kategori.

Andelen personalbidrag till EU:s valobservationsinsatser är avsevärt lägre än till OSSE på grund av att bidraget till OSSE:s valobservationsinsatser var exceptionellt högt 2019. Samtidigt minskade antalet valobservatörer som FBA bidrog med till EU:s valobservationsinsatser jämfört med tidigare år, på grund av naturlig variation i antal val, storlek på insats samt hur många (och hur kvalificerade) kandidaterna är från andra länder. Under 2019 sekunderade FBA också för första gången valobservatörer till Organization of American States (OAS), vilket möjliggjordes av ett nytt samarbetsavtal som undertecknades under året. Detta medförde en ökning inom kategorin övriga valobservationsinsatser sedan 2017, då FBA sekunderade två valobservatörer till The Carter Center.

Sekunderingar till EU:s fredsinsatser	Antal rekryteringsprojekt	48	69	*
	Antal antagna	33 (18 kvinnor, 15 män)	18 (13 kvinnor, 5 män)	14
	Antal årsarbetskrafter	41 (23 kvinnor, 18 män)	38 (20 kvinnor, 18 män)	36 (19 kvinnor, 17 män)
Sekunderingar till EU:s valobservationsinsatser	Antal sekunderade	22 (14 kvinnor, 8 män)	31 (19 kvinnor, 12 män)	28 (13 kvinnor, 15 män)
Sekunderingar till OSSE:s fredsinsatser	Antal rekryteringsprojekt	10	21	*
	Antal antagna	4 (2 kvinnor, 2 män)	17 (7 kvinnor, 10 män)	2
	Antal årsarbetskrafter	19 (6 kvinnor, 13 män)	8 (2 kvinnor, 6 män)	12 (3 kvinnor, 9 män)
Sekunderingar till OSSE:s valobservationsinsatser	Antal sekunderade	182 (81 kvinnor, 101 män)	118 (50 kvinnor, 68 män)	91 (41 kvinnor, 50 män)
Sekunderingar till FN:s fredsinsatser	Antal rekryteringsprojekt	9	5	*
	Antal antagna	7 (3 kvinnor, 4 män)	4 (3 kvinnor, 1 man)	*
	Antal årsarbetskrafter	12 (7 kvinnor, 5 män)	14 (10 kvinnor, 4 män)	11 (8 kvinnor, 3 män)
Sekunderingar till övriga fredsinsatser	Antal rekryteringsprojekt	1	6	*
	Antal antagna	0	10 (5 kvinnor, 5 män)	*
	Antal årsarbetskrafter	5 (2,5 kvinnor, 2,5 män)	9 (3 kvinnor, 6 män)	*

Sekunderingar till övriga valobservationsinsatser	Antal sekunderade	4 (4 män)	0	2 (1 kvinna, 1 man)
--	-------------------	--------------	---	------------------------

Tabell 3 redovisar antalet rekryteringsprojekt, antagna personer samt årsarbetskrafter till fredsinsatser som leds av EU, FN, OSSE och övriga organisationer. Tabellen visar också antalet antagna till valobservationsinsatser som leds av EU, OSSE och övriga organisationer (OAS och The Carter Center).*Antalet rekryteringsprojekt, antalet antagna personer och årsarbetskrafter till FN respektive övriga insatser för 2017 saknas delvis eftersom FBA inte förde den typen av statistik för dessa organisationer förrän 2018.

Kostnadsredovisning

Kostnaderna och intäkterna för verksamhetsområdet personalförsörjning till internationella insatser framgår av tabell 4. Tabellen visar att kostnaderna har minskat i jämförelse med tidigare år. Den främsta anledningen till detta är att insatsen TIPH lades ner under året. Minskningen är dock inte i paritet med kostnaden för TIPH. En förklaring till detta är en ändring i FBA:s regleringsbrev som ökade ambitionerna vad gäller strategiska sekunderingar till EU.

Kostnader och intäkter	2019 (tkr)	2018 (tkr)	2017 (tkr)
Intäkter av anslag (tkr)	132 447		111 928
	1 050		
Kostnader totalt (tkr)	133 497		119 968

Tabell 4 redovisar FBA:s kostnader och intäkter för verksamhetsområdet personalförsörjning till internationella insatser.

Tabell 5 visar kostnaderna uppdelat på samtliga prestationer och typ av kostnad inom verksamhetsområdet. Kostnaderna för myndighetens personalbidrag till EU är fortsatt störst och har även ökat över tid, bland annat till följd av regeringens ambitionshöjning vad gäller strategiska sekunderingar.

De minskade kostnaderna för personalbidrag till FN kan förklaras av att ett antal sekunderade inom FN planenligt avslutat sina kontrakt. I vissa fall har FBA valt att inte rekrytera ersättare till de specifika tjänster som de innehått och istället inlett rekryteringar till andra tjänster som bedöms bidra till bättre uppfyllelse av målen i strategin för hållbar fred respektive strategin för internationell civil krishantering. Denna bedömning gör myndigheten utifrån parametrar som typ av tjänst, stationeringsland och förutsättningarna för tjänsten inom den mottagande organisationen.

Vidare har kostnaderna för personalbidrag till OSSE ökat sedan föregående år, vilket bland annat beror på att ett större antal sekunderingar till OSSE rekryterades under senhösten 2018. Dessa sekunderingar genererade således en helårskostnad först 2019. En stor andel av kostnadsökningen beror också på att FBA bidragit till ett relativt stort antal valobservationsinsatser inom OSSE samt de rekordstora valobservationsinsatserna till OSSE i Ukraina.

Inom ramen för personalbidrag till övriga insatser har FBA bekostat den administrativa avgiften för Sveriges kontingent i TIPH och totalt avsatt cirka 16 000 tkr årligen till denna insats som avslutades i mars 2019. Varje sekundering till TIPH (totalt nio tjänster för FBA) har därmed i praktiken haft en genomsnittlig kostnad på cirka 1 800 tkr per år, vilket är mer än genomsnittet för övriga insatser. Efter insatsens avslut kan myndigheten konstatera att utfallet 2019 blev något lägre än vad som först aviserades, bland annat eftersom det var oklart hur mycket stängningen skulle kosta.

Typ av kostnad och prestation		2019 (tkr)	2018 (tkr)	2017 (tkr)
Personalbidrag till EU	Förvaltningskostnader	7 260	7 922	7 682
	Verksamhetskostnader	54 110	47 558	44 729
	Kostnader totalt	61 370	55 480	52 411
Personalbidrag till FN	Förvaltningskostnader	3 903	3 875	2 955
	Verksamhetskostnader	18 445	24 339	16 922
	Kostnader totalt	22 348	28 214	19 877
Personalbidrag till OSSE	Förvaltningskostnader	3 488	3 432	3 305
	Verksamhetskostnader	27 631	16 212	17 172
	Kostnader totalt	31 120	19 644	20 477
Personalbidrag till övriga	Förvaltningskostnader	1 032	1 721	1 961
	Verksamhetskostnader	5 776	18 461	17 089
	Kostnader totalt	6 807	20 182	19 050
Verksamhetsutveckling och kunskapsuppbyggnad pers.förs.	Förvaltningskostnader	10 728	11 138	7 380
	Verksamhetskostnader	1 125	1 628	772
	Kostnader totalt	11 853	12 766	8 152

Tabell 5 redovisar FBA:s kostnader för prestationer inom verksamhetsområdet personalförsörjning till internationella insatser.

Efter denna redovisning av de sammanlagda prestationerna inom verksamhetsområdet följer nu exempel på verksamhet och resultat inom prestationerna personalförsörjning till EU, OSSE respektive övriga organisationer.

Stöd till EU:s civila pakt inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken

Vid halvårsskiftet antogs Sveriges nationella handlingsplan för genomförande av EU:s så kallade civila pakt inom den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken. FBA:s verksamhet bidrar substantiellt till Sveriges starka engagemang för pakten. Med tanke på att Sverige och FBA redan har ett framstående personalbidrag till EU:s insatser ligger fokus i genomförandet på att upprätthålla detta bidrag, samtidigt som FBA och övriga utsändande myndigheter engagerar sig i konceptutveckling. Ett koncept som är under utveckling är de särskilda expertgrupper, så kallade specialiserade team, som insatserna kan begära i form av förstärkningar.

FBA har under 2019 innehaft det roterande ordförandeskapet i fredsfrämjanderådet och bland annat tagit initiativ till ett myndighetsgemensamt arbete kring specialiserade team och ordnat en gemensam resa till

Bryssel för att bland annat diskutera EU:s civila pakt. Rådet har efter resan framhållit värdet av att uppträda tillsammans gentemot EU och att samverka myndigheterna emellan underlättas av en gemensam situationsbild. Det rundabordsamtal som genomfördes med den utsända personalen till EU:s institutioner uppfattades också som givande.

Som en del i arbetet med att stärka bidraget till pakten utökades under året myndighetens uppdrag i regleringsbrevet till att också omfatta strategiska sekunderingar till EU:s samlade utrikes- och biståndspolitik. Dessa sekunderingar, som inte faller inom ramen för någon strategi, styrdes tidigare genom enskilda regeringsbeslut med tillhörande bidrag. Genom att istället finansiera dessa sekunderingar via anslag har utsändandet effektiviserats, bland annat genom att FBA:s planeringsförutsättningar har förbättrats.

Personalbidrag till OSSE:s valobservationsinsatser i Ukraina

Under 2019 arrangerades två valomgångar av presidentval samt en valomgång av parlamentsval i Ukraina. I likhet med 2014 och 2015 kunde valen inte organiseras i delar av landet på grund av Rysslands olagliga annektering av Krim och den militära konflikten i delar av Donetsk och Luhansk. Inför uppstarten av OSSE:s valobservationsinsats till presidentvalet stiftade Ukraina en ny lag som i praktiken förbjöd möjligheten för ryska valobservatörer att bli ackrediterade till insatsen. Eftersom Ryssland normalt sett skulle ha skickat ett stort antal korttidsobservatörer gick OSSE ut med en förfrågan om övriga länder skulle kunna nominera fler valobservatörer till båda valomgångarna. Sverige gav dessa insatser högsta politiska prioritet.

FBA sekunderade 32 korttidsobservatörer (9 kvinnor, 23 män) till den första presidentvalsomgången och 36 (11 kvinnor, 25 män) till den andra. Vidare sekunderades fyra långtidsobservatörer (tre kvinnor, en man) samt en statistiker (en man) till respektive valomgång. OSSE:s valobservatörer sammanställde i vanlig ordning en rapport från respektive presidentsvalsomgång. I den andra omgången utgjorde Sverige, genom FBA:s sekunderingar, den fjärde största kontingenten i numerär efter USA, Kanada och Storbritannien. Antalet valobservatörer var därmed den största som FBA någonsin bidragit med till en enskild valobservationsinsats, vilket medförde en del operativa utmaningar. Myndigheten gör bedömningen att insatsens mål- och mandatimplementering ökade genom det stora antalet valobservatörer som myndigheten tillhandahöll.

OSSE:s officiella valobservationsrapport konstaterar att insatsen kunde skönja vissa förbättringar mellan valomgångarna, bland annat vad gäller möjligheten att kontrollera och rätta till uppgifter i väljarregistreringen och procedurerna kring röstsammanräkningen. Däremot fortsatte problem med exempelvis otillräcklig vallagstiftning och otillbörligt användande av offentliga medel till kampanjen.

Parlamentsvalet i Ukraina flyttades från oktober till juli månad och var inte fullt lika prioriterat som presidentvalet. FBA sekunderade 14 korttidsobservatörer, två långtidsobservatörer och en statistiker till detta val, varav sju var kvinnor och tio var män. Totalt sett är det ett avsevärt lägre antal observatörer än till presidentvalet, men fortfarande ett relativt stort antal jämfört med andra val. Anledningen till att FBA sekunderade något färre än planerat berodde på att tillgängligheten bland valobservatörerna sjönk när valet visade sig äga rum mitt i semesterperioden.

Personalbidrag till observatörsinsatsen i Hebron

Israels regering beslutade i början av 2019 att inte förlänga mandatet för observatörsinsatsen Temporary International Presence in Hebron (TIPH) som bestod av civila observatörer och rådgivare från fem länder, däribland Sverige. Det övergripande målet med insatsen var att stödja övervakning och rapportering av arbetet med att upprätthålla ett normalt liv i Hebron, och därmed bidra till stabilitet och säkerhet för den palestinska civilbefolkningen. I insatsens mandat från 1997 ingick även att stödja projekt från TIPH:s medlemsstater samt uppmuntra ekonomisk tillväxt i staden. Sida svarade initialt för det svenska personalbidraget, vilket FBA tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) senare övertog.

TIPH utmärker sig från andra insatser genom att FBA innehaft nio fasta tjänster under lång tid. Sedan uppdraget tilldelades FBA 2008 har myndigheten sekunderat ett hundratal personer till insatsen på ettårskontrakt med möjlighet till förlängning. Utöver flertalet observatörer har FBA sekunderat rådgivare inom bland annat juridik, jämställdhet och politisk rapportering. För observatörstjänsterna har det varit ett krav att de sekunderade ska tala antingen hebreiska eller arabiska, vilket underlättat kommunikation med lokalbefolkningen.

FBA:s sekunderingar har enligt myndighetens bedömning sammantaget bidragit till att TIPH kunnat bevaka situationen i Hebron och rapportera eventuella överträdelser. Genom att kontinuerligt förse insatsen med väl förberedd personal med rätt kompetens är det rimligt att anta att FBA också har bidragit till att TIPH snabbt kunnat få information om händelser som riskerar att leda till en upptrappning av konflikten mellan israeler och palestinier i Hebron. Informationen har på det sättet gjort det möjligt för relevanta aktörer att agera snabbt för att förhindra att konflikter eskalerar.

Myndigheten avslutade personalens kontrakt under mars månad, vilket var cirka två månader efter meddelad stängning. FBA var väl förberedd på att det fanns en risk för nedläggning, bland annat mot bakgrund av att insatsens mandat förlängdes med sex månader i taget. Det konkreta beslutet orsakade ändå vissa utmaningar för såväl praktisk hantering som kontraktsavslut. Insatsens långa närvaro i relation till den korta tidsfristen för nedstängningen och en oklar exitstrategi bidrog till en nedstängningsprocess kantad av osäkerheter för personalen på plats och oförutsägbara kostnader. Situationen resulterade i osäkra ekonomiska prognoser och ett ökat behov av stöd till personalen i insatsen. FBA hade kontinuerlig dialog med samtliga utsända angående avslut av deras kontrakt, samt erbjöd tillgång till stödsamtal med personalkonsulent.

Utbildning, samträning och övning

Foto: FBA/Björn Holmberg

Övergripande resultat och verksamhetsutveckling

FBA ska i enlighet med myndighetens instruktion bedriva utbildning, samträning och övning för att förbereda svensk och utländsk personal för deltagande i internationella fredsinsatser samt annat arbete inom internationell fredsfrämjande verksamhet. FBA ska också bidra till genomförandet av strategin för hållbar fred, vars övergripande mål är att bidra till förbättrat förebyggande av väpnad konflikt, effektiv konfliktlösning, hållbar freds- och statsbyggnad, ökad mänsklig säkerhet i sviktande och konflikttrubbade stater, samt stärkt inflytande för kvinnor och för unga, barn och andra exkluderade grupper i dessa situationer. Inom verksamhetsområdet genomför FBA framför allt olika typer av utbildningar. Den civilmilitära övningsverksamheten har under 2019 minskat i omfång, efter att övningen Viking avslutats under 2018.

FBA:s mål med verksamhetsområdet på några års sikt är stärkt kapacitet hos individer och organisationer att bedriva och utveckla fredsfrämjande verksamhet. För att uppnå detta mål strävar myndigheten efter att genomföra målgruppsanpassade och jämställdhetsintegrerade utbildningar och övningar som utgår från aktuell kunskap, myndighetens pedagogiska profil och koncept för bärkraftig kunskapsuppbyggnad.

Myndigheten har under lång tid sett att enskilda utbildningsdeltagare som går FBA:s utbildningar har fått ökad kunskap inom den tematik som utbildningen har, medan det har varit svårare att urskilja kapacitetsutveckling på organisationsnivå. FBA har därför under året arbetat aktivt med att öka förutsättningarna för att nå resultat bortom individnivån, bland annat genom att uppmuntra till att utbildning kombineras med fler av myndighetens verktyg (till exempel handböcker och rådgivningsinsatser). Vidare kan noteras att FBA:s pedagogiska profil används brett samt att pedagogiken utvecklas kontinuerligt genom olika typer av digitala verktyg. Detta bidrar till en utvidgning av myndighetens utbildningskoncept som innefattar stöd till deltagare både före, under och efter genomförd utbildning. FBA gör bedömningen att denna utveckling är central för att på sikt kunna uppnå mer bärkraftig kunskapsuppbyggnad.

Myndigheten kan vidare konstatera att det har varit lättare att uppnå en systematik i jämställdhetsintegreringen av utbildningar som är återkommande jämfört med verksamhet av mer omväxlande karaktär. För att jämställdhetsintegrera innehållet i myndighetens utbildningar har medarbetare fortsatt att ge stöd till resurspersoner med målet att samtliga ska beakta jämställdhetsperspektivet. FBA har också arbetat för att inkludera både jämställdhetspecifika pass och integrera ett jämställdhetsperspektiv i samtliga utbildningsmoment. En erfarenhet är att det kan vara mer framkomligt att också närma sig ämnet från ett annat håll, genom att lyfta problem med exkluderande processer där stora grupper marginaliseras, samt att till exempel belysa hur kvinnor och män drabbas olika eller lika.

2019 års utbildningsverksamhet har i övrigt präglats av ett utvecklingsarbete som resulterat i flera nya utbildningskoncept. FBA har under året bland annat utvecklat och genomfört en ny global utbildning i strategiskt fredsbyggande genom dialog och medling samt en i rättsstatsuppbyggnad. Båda dessa utbildningar hade en delvis ny blandning av deltagare för FBA, vilket krävde särskild målgruppsanpassning. I dialog- och medlingskursen fanns till exempel stor variation i nivån på deltagandet, allt ifrån en minister till handläggare från ett flertal olika länder och organisationer. FBA har också utvecklat ett utbildningskoncept för multifunktionell samverkan i genomförandet av FN:s mandat för skydd av civila. Även den globala kursen för avvärjning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter

(DDR) har utvecklats för att anpassas till FN:s nya riktlinjer för DDR. Därtill har myndigheten utvecklat och genomfört en pilotkurs i förebyggande, frigivning och återanpassning av barn associerade med väpnade grupper.

En viktig metod för att utveckla myndighetens pedagogik är att systematiskt samla upp och utbyta erfarenheter från arbetet med FBA:s utbildningar. Under 2018 och 2019 genomförde FBA en serie så kallade lärandeforum. Vid dessa forum diskuterade medarbetare tillsammans olika moment i planering och genomförande av utbildningsinsatser. På det första forumet vidareutvecklade de till exempel sin förmåga att arbeta med behovsanalyser inför en utbildning, och vid det sista diskuterades utvärdering och uppföljning. Sammantaget är forumen en del av myndighetens erfarenhetshantering, där lärdomar används för såväl kompetensutveckling för enskilda medarbetare som för vidareutveckling av den pedagogiska profilen och myndighetens internutbildning kopplad till denna. Att bättre ta om hand erfarenheter efter genomförda utbildningar var också en rekommendation i den externa utvärdering av implementeringen av FBA:s pedagogiska profil som färdigställdes 2018.

FBA är utsedd till att företräda Sverige i EU Civilian Training Group (EUCTG) som är ett särskilt instrument inom EU:s civila pakt för att stärka kompetensen hos insatspersonal och kvalitetssäkra utbildningar som erbjuds av medlemsstaternas utbildningsinstitut och på EU-nivå. EUCTG har under 2019 utsett olika utbildningsinstitut till så kallade Civilian Coordinators for Training (CCT) för identifierade utbildningsteman. Deras uppgift är att inventera befintligt utbildningsutbud och behov inom sitt tema. Ett liknande arbete har gjorts på den militära sidan. FBA utsågs till CCT för jämställdhetsutbildningar. Detta kan enligt FBA:s bedömning ses som ett kvitto på ett framgångsrikt arbete med jämställdhetsutbildningar för EU under lång tid. Myndigheten är också sedan många år tillbaka ordförande för EU:s så kallade Executive Academic Board on Security Sector Reform (EEAB/SSR) som utsetts till CCT för utbildningar inom säkerhetssektorreform. FBA gör bedömningen att myndighetens ordförandeskap och engagemang för denna styrgrupp, inklusive stödet till utvecklingen av EU:s SSR-policy och frekventa SSR-utbildningar för EU:s institutioner, sannolikt har bidragit till att EEAB/SSR fått detta förtroende. FBA ingår även som en av flera CCT för ledarskap som leds av tyska Zentrum für Internationale Friedenseinsätze, ZIF.

Antal utbildningar och övningar

Tabell 6 visar att det totala antalet utbildningar och antalet deltagare 2019 ligger på ungefär samma nivå som 2017, men minskar sedan 2018. Detta beror bland annat på att flera nya utbildningar har utvecklats under året, vilket har tagit mycket arbetstid i anspråk. Det ska också tilläggas att FBA har bidragit substantiellt till utbildningar som leds av andra organisationer. Exempel på detta är att FBA har genomfört en modul i FN:s stabschefsutbildning och en modul i EU:s insatschefers årliga konferens i Bryssel. Den typen av utbildningar, där FBA inte har ett helhetsansvar och varken ansvarar för rekryteringen av deltagare eller de övergripande läromålen, ingår inte i statistiken nedan. Tabellen visar vidare att antalet globala kurser har ökat något, vilket beror på två nyutvecklade utbildningar som tagits fram under året. Inga utbildningsprogram har genomförts inom verksamhetsområdet 2019 och antalet riktade kurser minskar sedan föregående år. FBA har dock genomfört ett flertal utbildningsprogram och riktade utbildningar inom det bilaterala utvecklingssamarbetet.

Den genomsnittliga andelen kvinnor och män på myndighetens utbildningar är något jämnare fördelad än föregående år. Myndigheten noterar att det är relativt okomplicerat att säkerställa en jämn könsfördelning bland deltagare i utbildningar där myndigheten har full kontroll över urvalet. Dock är det svårare att uppnå

jämn könsfördelning i utbildningar som rör vissa tematiska områden eftersom det ena könet ibland är kraftigt under- eller överrepresenterat i urvalsgruppen samt att det finns fler aspekter än kön att ta hänsyn till i samband med deltagarurvalet.

Utbildningar	2019	2018	2017
Totalt antal utbildningar varav...	74	90	78
globala kurser	5	3	
riktade kurser	18	30	*
utbildningsprogram	0	1	
insats- och fältförberedande utbildningar	51	56	
Totalt antal utbildningsdagar	189	214	222
Totalt antal deltagare	768	1317	824
Genomsnitt antal deltagare per utbildning	10	15	11
Andel deltagare kvinnor/män/övriga i procent	50/48/2	51/38/11	54/41/5

Tabell 6 redovisar det totala antalet utbildningar som FBA har genomfört samt könsfördelning bland deltagare i procent. Övrigt-kategorin inkluderar deltagare som inte uppgivit kön, eller där uppgift om kön av annan anledning saknas.*Jämförelsesiffror för 2017 vad gäller antalet utbildningar per kategori saknas då kategoriseringen av utbildningar är ny sedan 2018.

Tabell 7 visar FBA:s utbildningar fördelat på myndighetens kunskapsområden över tid. Kategorin övriga utbildningar fortsätter att vara störst, i och med att FBA i likhet med tidigare år har genomfört ett stort antal insatsförberedande utbildningar (IFU) för personal som sekunderats till freds- och valobservationsinsatser. IFU skräddarsys och genomförs ofta för ett fåtal individer i taget, ibland en enstaka individ per tillfälle. 95 procent av de som svarat på enkäten om IFU inför sekundering till en fredsinsats anser att de efter genomförd IFU är rustade inför sitt uppdrag i antingen stor eller mycket stor utsträckning, vilket kan jämföras med 76 procent av deltagarna 2018. Den konstaterade ökningen skulle kunna kopplas till en revidering av IFU-konceptet som blev klart föregående år och började tillämpas 2019. Konceptet innebär att olika utbildningsmoduler anpassas utifrån individens förkunskaper samt att säkerhetsmodulen numera alltid anpassas till det specifika land som individen ska arbeta i.

Tabellen visar vidare att antalet genomförda utbildningar minskar framförallt inom området kvinnor, fred och säkerhet samt observation, konfliktförebyggande och konfliktlösning. Detta kan förklaras av att FBA istället har bidragit till fler utbildningar som genomförs i andra organisationers regi (vilket inte syns i statistiken) samt att fler utbildningar inom dessa områden genomförts inom ramen för det bilaterala utvecklingssamarbetet.

Kunskapsområde	Antal utbildningar 2019	Antal utbildningar 2018	Antal utbildningar 2017
Multifunktionell ledning och samverkan	1	3	1
Ledarskap och politisk rådgivning	3	2	0
Observation, konfliktförebyggande och konfliktlösning	3	9	5
Avväpning, demobilisering och återanpassning av f.d. kombattanter	4	3	4
Kvinnor, fred och säkerhet	5	13	7
Rättsstatsuppbyggnad, mänskliga rättigheter och stöd till val	4	3	6
Säkerhetssektorreform	5	5	5
Säkerhet i fält	4	5	4
Övriga utbildningar, varav IFU*/IFU valobservation	45 (30/15)	48 (29/19)	46 (29/15)
Totalt	74	91	78

Tabell 7 redovisar det totala antalet utbildningar som FBA genomfört per kunskapsområde.

*IFU står för insatsförberedande utbildning.

Kostnadsredovisning

Kostnaderna och intäkterna för verksamhetsområdet utbildning, samträning och övning framgår av tabell 8. Tabellen visar att kostnaderna har minskat jämfört med föregående år. Minskningen beror till stor del på att kostnaderna 2018 inkluderade övningen Viking som genomförts var tredje år. Samtidigt är minskningen inte i paritet med kostnaderna för Viking. En förklaring till att kostnaderna för verksamhetsområdet upprätthållits på en relativt hög nivå samtidigt som antalet utbildningar har minskat något, är att myndigheten arbetat med utveckling av flera nya utbildningar under året, vilket har varit kostnadskrävande.

Kostnader och intäkter	2019 (tkr)	2018 (tkr)	2017 (tkr)
Intäkter av anslag (tkr)	47 319	46 086	44 647
Övrigt (tkr)	1 167	6 908	5 075
Kostnader totalt (tkr)	48 487	52 933	49 722

Tabell 8 redovisar FBA:s kostnader och intäkter för verksamhetsområdet utbildning, samträning och övning.

Tabell 9 visar kostnaderna uppdelat på samtliga prestationer och typ av kostnad inom verksamhetsområdet. Prestationen multifunktionell ledning och samverkan som rymde Viking-övningen under föregående år minskar markant. Prestationen verksamhetsutveckling och kunskapsuppbyggnad har högst kostnad då området innefattar myndighetens samtliga insatsförberedande utbildningar.

Myndigheten noterar också en ökning av kostnader för nya utbildningar inom bland annat prestationerna rättstatsuppbyggnad, mänskliga rättigheter och stöd till val samt avväpning, demobilisering och återanpassning av f.d. kombattanter. Nyutvecklade globala kurser inom dessa områden har genererat viss kostnadsökning då koncept och utbildningsdelar har behövt valideras och kvalitetssäkras i flera steg. En annan delförklaring är användningen av flera relativt kostsamma resurspersoner i implementeringen. Det ska också noteras att FBA står för kostnader för utbildningsdeltagare från olika landkontexter i flera av myndighetens globala kurser genom verksamhetsområdet bilateralt utvecklingssamarbete inom fred och säkerhet. Detta innebär i praktiken att den totala kostnaden för utbildningar inom vissa prestationer är högre än det som framgår av tabell 9.

Prestation och typ av kostnad		2019 (tkr)	2018 (tkr)	2017 (tkr)
Observation, konfliktförebyggande och konfliktlösning, utb	Förvaltningskostnader	2 897	3 006	2 792
	Verksamhetskostnader	1 826	1 454	1 998
	Kostnader totalt	4 723	4 460	4 789
Rättstatsuppbyggnad, mänskliga rättigheter och stöd till val, utb	Förvaltningskostnader	1 482	978	1 312
	Verksamhetskostnader	724	803	764
	Kostnader totalt	2 206	1 781	2 076
Avväpning, demobilisering och återanpassning av f.d. kombattanter, utb	Förvaltningskostnader	3 260	2 095	1 999
	Verksamhetskostnader	2 474	1 754	1 481
	Kostnader totalt	5 734	3 850	3 480
Säkerhetssektorreform, utb	Förvaltningskostnader	1 975	1 950	2 098
	Verksamhetskostnader	263	497	424
	Kostnader totalt	2 237	2 447	2 522
Kvinnor, fred och säkerhet, utb	Förvaltningskostnader	4 361	3 472	2 921
	Verksamhetskostnader	606	1 072	802
	Kostnader totalt	4 967	4 544	3 724
Säkerhet i fält, utb	Förvaltningskostnader	2 022	2 212	3 047
	Verksamhetskostnader	2 150	2 477	2 363
	Kostnader totalt	4 172	4 690	5 410
Multifunktionell ledning och samverkan, utb	Förvaltningskostnader	2 226	7 111	9 399
	Verksamhetskostnader	1 813	7 616	3 989
	Kostnader totalt	4 039	14 728	13 388
Ledarskap och politisk rådgivning, utb	Förvaltningskostnader	3 070	1 742	645
	Verksamhetskostnader	1 081	660	507
	Kostnader totalt	4 151	2 402	1 152
Verksamhetsutveckling och kunskapsuppbyggnad, utb	Förvaltningskostnader	15 127	12 981	12 255
	Verksamhetskostnader	1 132	1 111	927
	Kostnader totalt	16 259	14 092	13 182

Tabell 9 redovisar FBA:s kostnader för prestationer inom verksamhetsområdet utbildning, samträning och övning.

Efter denna redovisning av de sammanlagda prestationerna inom verksamhetsområdet följer nu exempel på verksamhet och resultat inom prestationerna utbildningar inom observation, konfliktförebyggande och konfliktlösning, ledarskap och politisk rådgivning respektive rättstatsbyggnad, mänskliga rättigheter och stöd till val.

Utbildning i dialog och medling för FN

I mars 2019 genomförde FBA en utbildning i dialog och medling för medarbetare inom FN:s avdelning för politik och fredsbyggande (DPPA). Utbildningen har genomförts årligen för personal vid samma avdelning, tidigare DPA, sedan 2006. Sedan dess och fram till 2019 har totalt 391 personer utbildats, varav 170 kvinnor och 221 män. Under åren har upp till fem platser på respektive utbildning varit tillgängliga för regionala organisationer så som Economic Community of West African States och Organization of American States.

Under 2019 genomfördes en oberoende extern utvärdering av utbildningens resultat sedan starten, men med huvudfokus på perioden efter den omstrukturering av utbildningen som gjordes 2014. Utvärderarnas övergripande slutsats är att FBA har erbjudit relevant och effektiv utbildning i dialog och medling för individer på motsvarande FN:s P3-P5 nivå. De pekar dock på vissa skillnader i utbildningens relevans. Undersökningsresultaten visar att en stor majoritet (92,6 procent) av utbildningsdeltagarna över tid menar att kursen antingen var mycket relevant (47,8 procent) eller relevant (44,8 procent). Hela 56 procent av de som ansåg den vara mycket relevant arbetade i någon av FN:s fältinsatser. Anledningen till detta kan vara olika behov och arbetssätt vad gäller dialog- och medlingsprocesser beroende på om arbetet sker i fält respektive i högkvartermiljö.

Utvärderarna drar vidare slutsatsen att de övergripande positiva resultaten av utbildningen kan förklaras av en kombination av faktorer. Några av framgångsfaktorerna som nämns är: utbildningens övergripande utformning och innehåll, noggrant urval av deltagare samt kvaliteten på facilitatorerna och deras genomförande av utbildningen inklusive de pedagogiska verktyg och metoder som används. Utbildningen bedöms ha bidragit till ökad kunskap hos utbildningsdeltagarna men har haft mindre påverkan på den organisatoriska nivån inom FN. Intervjuer som genomförts inom ramen för utvärderingen indikerar att det är realistiskt att förvänta sig att en årlig kurs för ett tjugotal tjänstemän kommer att bidra meningsfullt till att främja enhetlighet i förståelse och tillvägagångssätt i en stor och komplex organisation som FN.

En av utvärderingens rekommendationer är att framtida utbildningar bör föranledas av regelbundna behovsbedömningar hos DPPA samt prioriteringar för att säkerställa att utbildningsinnehållet förblir relevant och användbart. Detta är i linje med FBA:s ambition att hela tiden uppdatera utbildningar utifrån aktuell forskning och säkerställa att de målgruppsanpassas kontinuerligt. Utvärderarna konstaterar också att utbildningens mål och lärandemål kräver viss revidering, vilket logiskt skulle kunna bygga på nämnda behovsanalys. I linje med detta rekommenderar de att myndigheten ser över det utbildningsmaterial som används under utbildningen. FBA har tillsammans med DPPA tagit till sig rekommendationerna och arbetar nu bland annat med att utarbeta nya scenarier som används i övningar under utbildningen. En annan rekommendation handlar om att FBA bör arbeta vidare med att utveckla utbildningens koncept och curriculum så att jämställdhetsperspektivet blir tydligare i utbildningens alla delar, vilket också är i linje med FBA:s ambition och något som myndigheten arbetar vidare med inför kommande år.

Ledarskapsstöd till EU:s observatörsinsats i Georgien

FBA har under året fortsatt bidra med ledarskapsstöd till EU:s observatörsinsats i Georgien (EUMM). Stödet har utöver utbildning kompletterats med rådgivning, coaching och mentorering i syfte att stärka och utveckla insatsens ledarskap. Ledarskapsinsatsningen har skett på plats i Georgien och omfattat samtliga chefsnivåer i organisationen. Totalt har ett trettiotal chefer deltagit i de genomförda utbildningarna sedan stödet inleddes under 2018.

Under 2019 har myndigheten bidragit med två eller tre utbildningstillfällen per målgrupp (ledningsgrupp, mellanchefer, teamledare). Därtill har FBA genomfört ett train-the-trainer-koncept för två utvalda medarbetare inom EUMM i syfte att utveckla insatsens förmåga att själva kunna erbjuda visst ledarskapsstöd och på så sätt svara mot den höga personalomsättningen av framför allt mellanchefer och teamledare. Upplägg och genomförande har utvecklats på ett sätt som ska möjliggöra för EUMM att säkerställa en långsiktigt hållbar effekt av stödet.

FBA har strävat efter att utgå ifrån EUMM:s behov, utmaningar och resurser samt önskat läge vad gäller ledarskap och efter hand skraddarsytt programmet för att möta detta. FBA har också bidragit med sakinnehåll i organisationens Management Handbook. I syfte att stärka lärandet har alla deltagare löpande uppmanats skriva ner sina reflektioner i en journal. Några tidiga resultat som deltagarna observerat är att ledarskapsfrågor är mer närvarande i vardagliga samtal jämfört med innan ledarskapsinsatsningen inleddes. Deltagande chefer använder sig också oftare av feedback och upplever att de har större beredskap för svåra samtal. Dessa observationer ger vid handen att EUMM rör sig mot målet att öka sin ledarskapscapacitet, vilket förväntas bidra till en mer effektiv organisering av arbetet och i förlängningen skapa bättre förutsättningar för insatsen att genomföra sitt uppdrag.

FBA kan konstatera att ägarskapet hos EUMM och möjligheten att upprätthålla arbetet försvåras av att nyckelpersoner bytts ut. Även om detta är problematiskt för hållbarheten bedömer FBA att det finns flera andra starka bärare av stödet som kan ta arbetet vidare. Ett resultat var att insatsen kommunicerade FBA:s ledarskapsstöd som ett gott exempel till det direktorat inom EU:s utrikestjänst som utgör de civila krishanteringsinsatsers operativa högkvarter (CPCC). Detta var en starkt bidragande orsak till att myndigheten blev inbjuden att hålla ett pass om ledarskap och teamarbete vid den årliga sammankomsten för EU:s samtliga insatschefer. FBA har inlett en dialog med CPCC om fortsatt strategiskt ledarskapsstöd under 2020.

Global utbildning i rättsstatsuppbyggnad

FBA:s nya globala utbildning i rättsstatsuppbyggnad ägde rum på Sandö i oktober 2019 och syftade till att erbjuda möjlighet för deltagarna att utifrån sina egna kontexter analysera samband mellan bristande rättsstatlighet och konflikt. Deltagarna bestod av nationella och internationella experter i Afghanistan, Somalia, Liberia och Myanmar. Av totalt 24 deltagare var 15 män och 9 kvinnor.

Planeringen av utbildningen har varit en tidskrävande process som påbörjades sommaren 2018 och involverade bland annat en medlem i FBA:s forskararbetsgrupp för rättsstatsuppbyggnad. Utbildningens upplägg innehöll färre föreläsningar än FBA:s tidigare utbildningar inom samma område för att ge

utrymme till och stimulera individuellt lärande genom framför allt erfarenhetsutbyte mellan deltagarna. Presentationer av olika tematiska områden gavs dock inledningsvis för att styra diskussioner och övningar.

Jämställdhetsintegrering av utbildningen skedde genom ett särskilt pass om vikten av att inkludera ett jämställdhetsperspektiv och könsuppdelad statistik. Inför varje utbildningsdag utsågs också en deltagare till så kallad "skyddsängel" för jämställdhetsfrågor. Denna person hade i uppgift att uppmärksamma frågor under dagen då ett jämställdhetsperspektiv saknades och reflektera över detta inför samtliga deltagare i morgongenomgången dagen därpå.

Den enkätutvärdering som gjordes direkt efter utbildningen visar att 67 procent av deltagarna anser att utbildningen har gjort dem bättre rustade för sitt dagliga arbete, antingen till stor eller mycket stor del. Deltagarna anger också att de fyra läromålen till stor, eller mycket stor del har uppnåtts. Majoriteten av deltagarna ansåg att utbildningen gav tillfälle till reflektion och lärande om rättsstatens roll för konfliktförebyggande och fredsbyggande. Enkäten innehöll även många förslag till justeringar som FBA tar med sig inför kommande kurser, exempelvis att myndigheten bör bidra till faciliteringen av landgruppsdiskussioner och hjälpa till att fokusera diskussioner ytterligare.

Deltagarna hade varierande grad av erfarenhet av fredsbyggande arbete. En lärdom från denna pilotutbildning är att det är viktigt att rekrytera deltagare som är på samma nivå kunskapsmässigt, alternativt vara tydligare i dialog med målgruppen så att förväntningarna stämmer överens med utbildningens syfte. Tanken med upplägget var att det skulle ske ett utbyte mellan deltagare från olika grupper och länder om lärdomar och utmaningar i samband med rättsstatsuppbyggnad, och inte nödvändigtvis att alla skulle tillskansa sig helt ny kunskap. Just möjligheten till erfarenhetsutbyte fick stort genomslag då en majoritet av deltagarna bedömde att kursen gav stora eller mycket stora möjligheter till värdefullt nätverkande.

Forskning, policy- och metodutveckling

Foto: FBA

Övergripande resultat och verksamhetsutveckling

FBA ska i enlighet med myndighetens instruktion främja och bedriva erfarenhetshantering, forskning samt policy- och doktrinutveckling som syftar till ett effektivt genomförande av internationella fredsinsatser.

FBA ska också bidra till genomförandet av strategin för hållbar fred, vars övergripande mål är att bidra till förbättrat förebyggande av väpnad konflikt, effektiv konfliktlösning, hållbar freds- och statsbyggnad, ökad mänsklig säkerhet i sviktande och konfliktdrabbade stater, samt stärkt inflytande för kvinnor och för unga, barn och andra exkluderade grupper i dessa situationer. Den verksamhet som FBA bedriver inom verksamhetsområdet omfattar allt från fördelning av forskningsbidrag och framställning av skriftliga publikationer till arrangemang av workshops, konferenser och rådgivning.

FBA:s mål med verksamhetsområdet på några års sikt är att åstadkomma mer kunskapsbaserad och effektiv fredsfrämjande verksamhet. För att uppnå detta strävar myndigheten efter att tillhandahålla ett kvalitetssäkrat och tillgängligt policy- och metodstöd som används i centrala processer.

Generellt har verksamhetsområdet en längre resultatkedja jämfört med andra områden och är därmed svårare att följa upp. FBA arbetar dock kontinuerligt med att ta fram adekvata metoder för att mäta resultat. Myndigheten noterar bland annat att antalet forsknings-, policy och metodprodukter som FBA producerat har ökat markant sedan föregående år. Detta har varit del av en medveten satsning för att öka spridningen av myndighetens kunskap. FBA gör också bedömningen att de forsknings- och policyprodukter som publicerats under 2019 har föregåtts av en mer kvalificerad diskussion om varför produkten ska skrivas samt vilken som är målgruppen, jämfört med för några år sedan. Myndigheten har även arbetat med förutsättningsskapande åtgärder för att öka användningen av FBA:s forskningsfrämjande arbete och policystöd. Det är tydligt att strävan efter kvalitet ger längre processer, då färdigställande inkluderar delaktighet, som i sin tur skapar högre grad av användbarhet. I flera fall har det dock visat sig vara väl investerad tid eftersom produkten därmed blivit mer förankrad inom den organisation som ska använda den. Ett exempel är handboken för skydd av civila som slutfördes föregående år, men som ännu inte publicerats eftersom FN avvaktar en uppdatering av sin policy på området.

Vidare har FBA under året arbetat med att utveckla myndighetens erbjudande inom rådgivning, bland annat genom att göra en första inventering och kategorisering av myndighetens rådgivningsaktiviteter. De rådgivningskategorier som definierats är: parallell rådgivning, löpande rådgivning, utredande rådgivning samt strukturerad rådgivning. Fastställande av vad rådgivning innebär ur ett FBA-perspektiv antas på sikt möjliggöra tydligare intern samsyn om de olika koncepten, vidareutveckling av metoder och intern kompetens samt förbättrad uppföljning och rapportering av olika rådgivningsaktiviteter.

Exempel på rådgivningsaktiviteter återfinns inom ramen för FBA:s arbete med att utveckla och förvalta det svenska medlingsnätverket för kvinnor. Medlingsnätverket arbetar för att stärka kvinnors roll och aktiva deltagande i fredsprocesser, både vad gäller att förebygga och lösa konflikter. Ett trettiotal aktiviteter av varierande karaktär har genomförts av nätverksmedlemmarna i nära samråd med UD och FBA under året, allt ifrån utbildningsinsatser och deltagande vid högnivåmöten och konferenser till rådgivning och nätverkssamarbeten. FBA gör bedömningen att nätverket har bidragit till att stärka kvinnliga fredsledares kapacitet och färdigheter i dialog och medling genom utbildningsinsatser i bland annat Palestina och inom Association of Southeast Asian Nations. Nätverksmedlemmarna har även arbetat med strategisk rådgivning till kvinnliga ledare från till exempel Zimbabwe för att stärka deras roll och inflytande i relevanta freds- och statsbyggande processer. Därutöver har det svenska medlingsnätverket bidragit till samverkan mellan,

samt utformningen av nya regionala medlingsnätverk, bland annat i samband med Arabförbundets möte om etableringen av ett arabiskt medlingsnätverk för kvinnor. Medlingsnätverket har också deltagit aktivt i utvecklingen av den så kallade globala alliansen av kvinnliga medlingsnätverk som lanserades vid öppningen av FN:s generalförsamling i september 2019. Lanseringen bidrog till att lyfta fram kvinnors roll som medlare och erbjuda dem en plats på den internationella arenan. I samband med lanseringen delgavs FN:s generalsekreterares kontor en lista över kvinnor som skulle kunna ta sig an seniora positioner inom FN-systemet, i vilken tre svenska nätverksmedlemmar ingick. Nätverkets insatser har sammantaget riktats mot centrala freds- och säkerhetsaktörer från till exempel FN och EU, men också mot den nationella nivån i en rad konfliktländer. Detta har enligt FBA:s bedömning bidragit till en ökad medvetenhet om vikten av inkluderande fredsprocesser och ett ökat synliggörande av kvinnors kompetens inom medling, vilket är en förutsättning för att deras kompetens också ska nyttjas i större utsträckning.

Forskning är ett annat viktigt arbetsfält inom verksamhetsområdet. I början av året färdigställde myndigheten en intern rapport som ger en översikt över nuvarande status gällande forskningsintegrering på FBA samt rekommendationer för framtida arbete. Slutsatserna var bland annat att forskningsintegrering sker i varierande omfattning på myndigheten och att det saknas krav på användandet av vetenskaplig litteratur samt rutiner och riktlinjer för hur medarbetare ska använda evidensbaserad kunskap. I de fall där vetenskapligt material och resurspersoner med forskningsbakgrund inkluderas i verksamheten beror det i stor utsträckning på enskilda medarbetares initiativ och nätverk. Inom många delar av verksamheten finns dock en ambition och en pågående diskussion om vikten av att vidareutveckla och systematisera processer.

Som ett led i forskningsintegreringen och ambitionen att knyta myndighetens forskararbetsgrupper och deras expertis närmare övrig verksamhet har FBA under 2019 etablerat en databas över forskararbetsgruppernas medlemmar som samtliga medarbetare har tillgång till. Utöver nämnda databas har en särskild checklista tagits fram för att stödja arbetet med forskningsintegrering på FBA. Ett exempel på integrerat forskningssamarbete är de forskning-policydialoger som myndigheten anordnar i syfte att främja utbyte mellan forskare, beslutsfattare och praktiker. FBA arrangerade tre dialoger under 2019: en på tema medling i långvariga och komplexa konflikter som ägde rum i Jerusalem, en på tema säkerhetssektorreform (SSR) i konflikttrabbade stater som ägde rum i New York, och en på tema skydd av civila i internationella fredsinsatser som ägde rum i Entebbe i Uganda.

Vid dialogen i New York om SSR närvarade totalt ett femtiotal personer, inklusive praktiker inom FN-systemet. I den sammanfattande rapporten från dialogen identifierades bland annat ett antal outforskade områden inom SSR som praktiker ser behov av att forskare undersöker närmare. Det handlar om att utmana några av de antaganden som det internationella samfundet brukar utgå ifrån när SSR-insatser utformas, till exempel att det uteslutande är statliga aktörer som ska tillhandahålla säkerheten i ett land. Vidare konstaterades att det finns omfattande forskning som undersöker förtroendet för säkerhetssektorn bland civilbefolkningen, medan forskning om säkerhetsaktörers perspektiv hittills varit mycket begränsad. Det senare bedömdes vara nog så viktig för att vända trenden av bristande förtroende. Ett annat område som beslutsfattare och praktiker eftersöker nya forskningsrön om är SSR:s potentiella roll i relation till nya säkerhetshot, till exempel militarisering av säkerhetssektorn och våldsam extremism.

FBA har under året även arbetat med uppdraget i myndighetens regleringsbrev om riktade insatser till det Östliga partnerskapet och bland annat aktivt deltagit i ett panelmöte om att stärka offentliga institutioner och god samhällsstyrning, där deltagare var experter från de sex partnerländerna. Seminariet ägde rum i Stockholm i början av december och arrangerades med anledning av partnerskapets tioårsjubileum i

samarbete med svenska UD och EU:s utrikestjänst. FBA presenterade slutsatserna från föregående års utvärdering av myndighetens rättsstatsprojekt inom lokal offentlig förvaltning i Ukraina.

Kostnadsredovisning

Kostnaderna och intäkterna för verksamhetsområdet forskning, policy- och metodutveckling framgår av tabell 10. Tabellen visar att kostnaderna har minskat marginellt sedan föregående år.

Kostnader och intäkter	2019 (tkr)	2018 (tkr)	2017 (tkr)
Intäkter av anslag (tkr)	55 682	54 636	40 027
Övrigt (tkr)	1 880	3 213	5 598
Kostnader totalt (tkr)	57 562	57 849	45 625

Tabell 10 redovisar FBA:s kostnader och intäkter för verksamhetsområdet forskning, policy- och metodutveckling (varav transfereringar utgör 3 573 tkr inklusive återbetalningar).

I kostnaderna ingår transfereringar i form av forskningsbidrag som FBA delar ut till forskare som ingår i de sju internationella forskararbetsgrupper som myndigheten förvaltar. Dessa grupper består för närvarande av drygt 120 framstående akademiker som är verksamma vid internationella universitet och andra välrenommerade institutioner. Under 2019 reviderades namnet på några av grupperna för att bättre spegla verksamhetens innehåll.¹

Inför utlysningen av 2019 års bidrag uppmuntrades särskilt ansökningar om finansiering för forskningsprojekt som kan bidra till att uppfylla målsättningarna i strategin för hållbar fred. För första gången fanns också en möjlighet att söka separat finansiering för forskningsworkshops. Sammantaget beviljades totalt 3 300 tkr till medlemmar i FBA:s forskararbetsgrupper. Av 13 ansökningar från tio kvinnor och tre män, beviljades tolv forskningsprojekt under ledning av nio kvinnor och tre män. Detta kan jämföras med 2018 då 19 ansökningar från 14 kvinnor och fem män beviljades finansiering för 13 projekt under ledning av elva kvinnor och två män. Möjligheten att söka medel för forskningsworkshops genererade tre ansökningar från tre kvinnor, varav alla tre beviljades finansiering eller delfinansiering.

Tabell 11 visar kostnaderna uppdelat på samtliga prestationer och typ av kostnad inom verksamhetsområdet. Inom ramen för prestationen verksamhetsutveckling och kunskapsuppbyggnad ingår FBA:s arbete med Fredsarkivet. Fredsarkivets verksamhet har under 2019 haft fokus på att utveckla och förbättra arbetsmetoderna inför implementeringen av den nya databas som genomförts under året. En grupp av forskare och studenter har satts samman med syfte att ge återkoppling till FBA som därmed kan justera databasens funktionalitet utifrån ett användarperspektiv. Detta innebär att Fredsarkivet framgent kommer kunna erbjuda sina användare högre kapacitet, bättre sökbarhet och mer tillgänglighet av materialet. Det externfinansierade infrastrukturprojektet med särskilt fokus på insamling och tillgängliggörande av veteranarkiv avslutades 2018. FBA har bibehållit denna verksamhet i mindre skala och samlat in och digitaliserat cirka 40 enskilda veteraners personarkiv.

¹ De sju forskararbetsgrupperna är: Mediation and Peace Processes (tidigare Conflict Prevention), Peace Operations (tidigare Peacekeeping), Rule of Law, Security Sector Reform, Women, Peace and Security (tidigare 1325), Elections, Peace and Security och Disarmament, Demobilization and Reintegration

En viss ökning av kostnaderna kan noteras för prestationen observation, konfliktförebyggande och konfliktlösning samt för multifunktionell ledning och samverkan. Det senare beror på ökade personalkostnader för Challenges Forums internationella sekretariat som uppstod vid återgång till fulltalig personalstyrka 2019. Kostnaden för övriga prestationer är i paritet med föregående år, alternativt minskar något.

Prestation och typ av kostnad		2019 (tkr)	2018 (tkr)	2017 (tkr)
Observation, konfliktförebyggande och konfliktlösning, policy	Förvaltningskostnader	5 487	4 025	3 723
	Verksamhetskostnader	7 804	7 381	5 231
	Kostnader totalt	13 291	11 407	8 953
Rättstatsuppbyggnad, mänskliga rättigheter och stöd till val, policy	Förvaltningskostnader	2 530	2 586	2 598
	Verksamhetskostnader	1 306	1 988	1 290
	Kostnader totalt	3 836	4 574	3 888
Avväpning, demobilisering och återanpassning av f.d. kombattanter, policy	Förvaltningskostnader	1 604	1 413	1 490
	Verksamhetskostnader	1 950	2 801	1 264
	Kostnader totalt	3 553	4 214	2 754
Säkerhetssektorreform, policy	Förvaltningskostnader	2 881	2 988	2 315
	Verksamhetskostnader	1 116	639	702
	Kostnader totalt	3 997	3 627	3 017
Kvinnor, fred och säkerhet, policy	Förvaltningskostnader	3 067	3 113	2 279
	Verksamhetskostnader	1 865	1 688	1 917
	Kostnader totalt	4 931	4 801	4 195
Multifunktionell ledning och samverkan, policy	Förvaltningskostnader	6 636	5 043	3 591
	Verksamhetskostnader	2 597	3 046	2 652
	Kostnader totalt	9 234	8 090	6 243
Ledarskap och politisk rådgivning, policy	Förvaltningskostnader	2 355	1 943	1 357
	Verksamhetskostnader	169	848	797
	Kostnader totalt	2 524	2 790	2 154

Verksamhetsutveckling och kunskapsuppbyggnad, policy	Förvaltningskostnader	13 390	14 017	12 518
	Verksamhetskostnader	2 804	4 330	1 902
	Kostnader totalt	16 194	18 347	14 420

Tabell 11 redovisar FBA:s kostnader för prestationer inom verksamhetsområdet forskning, policy- och metodutveckling.

Efter denna redovisning av de sammanlagda prestationerna inom verksamhetsområdet följer nu exempel på verksamhet och resultat inom prestationerna forskning, policy och metodutveckling inom multifunktionell ledning och samverkan, avvärjning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter respektive rättsstatsuppbyggnad, mänskliga rättigheter och stöd till val.

Challenges Forum

Samarbetsforumet International Forum for the Challenges of Peace Operations (Challenges Forum) är en plattform för dialog mellan beslutsfattare, praktiker och akademiker som representerar partnerorganisationer från 23 länder, till stöd för utvecklingen av FN:s och regionala partners fredsinsatser. FBA tillhandahåller forumets internationella sekretariat. Året inleddes med att sekretariatet deltog i FN:s särskilda kommitté för fredsbevarande verksamhet (C34) för att synliggöra resultat och rekommendationer från Challenges årsforum i Stockholm 2018, där FBA och Försvarsmakten stod värdar. I maj föredrogs rekommendationerna även för FN:s säkerhetsråd under närvaro av FN:s generalsekreterare. Det är första gången i Challenges Forums 23-åriga historia som partnerskapet har fått en inbjudan att briefa säkerhetsrådet, vilket enligt FBA:s bedömning tyder på att verksamheten bedöms kunna bidra till FN:s centrala processer för att stödja och stärka leveransen av effektiva fredsinsatser.

Challenges Forum har också via sekretariatet på FBA upplevt ett ökat engagemang från partners och en större efterfrågan från FN, bland annat genom önskemål om att forumet ska utgöra en plattform för dialog kopplat till implementeringen av FN:s initiativ Action for Peacekeeping (A4P). Som ett svar på detta fokuserade samarbetets årsforum i Montreal på genomförandet av A4P ur ett fältperspektiv. Vid forumet deltog ett stort antal högnivårepresentanter från FN, medan partners från syd var något underrepresenterade, bland annat på grund av visumbestämmelser till Kanada. Genom en serie arbetsgrupper utforskades vilket stöd och mandat som krävs av medlemsländerna och FN:s sekretariat för att genomföra A4P. Överlag fick årsforumet mycket goda omdömen av deltagarna; i genomsnitt 8 på en 10-gradig skala vad avser mötesformat, resultat, deltagande och könsbalans. En rapport med forumets slutsatser avseende A4P presenterades för FN samt permanenta representationer vid FN från Challenges Forums partnerländer i New York. Rapporten innehåller 15 rekommendationer som till exempel berör vikten av politiska lösningar, att stärka fredsbyggandekomponenten, kvinnors meningsfulla deltagande, ledarskapet i FN samt regionala partners insatser. Samtliga rekommendationer ger en tydlig indikation om vilka nyckelaktörer som har ansvar för implementeringen av A4P och kan enligt FBA:s bedömning betraktas som ett kvalitetssäkrat och tillgängligt policystöd.

Relevansen av Challenges Forums arbete bekräftas också av den externa uppföljnings- och lärandestudie som publicerades 2018. Merparten av dess rekommendationer har bejakats av forumet och präglade exempelvis framtagandet av en ny strategi för Challenges Forum, vilken inkluderar fyra strategiska målsättningar som ska vägleda arbetet de kommande fem åren. En av rekommendationerna från studien var att forumet bör öka samarbetet med regionala organisationer, särskilt Afrikanska unionen och andra

afrikanska partners. Sekretariatet har i linje med detta drivit på för ett ökat engagemang, vilket bland annat medförde att Institute for Peace and Security Studies vid Addis Ababa University anslöt som ny partner under året.

För att öka tillgängligheten och spridningen av forumets policystöd har FBA utvecklat en ny hemsida för Challenges Forum samt uppdaterat innehållet i sociala plattformar. Den nya hemsidan möjliggör en förstärkt kommunikation med olika målgrupper. Vidare har sekretariatet genomfört ett antal webinarier med deltagare från hela världen, vilket bidrar till minskade koldioxidutsläpp jämfört med fysiska möten. Challenges Forum har också arbetat fram en uppdaterad ledarskapsvägledning för chefer inom FN:s fredsinsatser som utöver bokformat, även kommer att publicerats i elektroniskt format. Genom e-verktyget är förhoppningen att produkten ska nå ut till fler och också göras mer tillgänglig i fält.

Uppdatering av FN:s riktlinjer för avväpning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter

FBA har under 2019 fortsatt att stödja FN:s Inter Agency Working Group on DDR (IAWG/DDR) i arbetet med att utveckla och uppdatera FN:s riktlinjer för avväpning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter (DDR) – de så kallade Integrated DDR Standards (IDDRS). IAWG/DDR, som inkluderar ett stort antal centrala FN-organ, är en av FN:s mest aktiva arbetsgrupper. Trots tidvis stora interna skillnader i positioner gällande både FN:s roll inom DDR och specifika policyfrågor inom området, har arbetsgruppen utarbetat och lanserat en gemensam och i stora delar ny DDR-doktrin inom loppet av tre år.

FBA har bistått med tematisk expertis och efter en förfrågan från FN samordnat IAWG/DDR:s arbete i denna för FN centrala process. Under 2019 har myndigheten framförallt bidragit med substantiellt stöd till modulen om återanpassning som en del av agendan för hållbar fred. FBA har dessutom kontinuerligt gett tematiskt input i de olika fora som skapats för att bereda och framförallt validera riktlinjerna. FBA:s sekundering av en återanpassningsspecialist till UNDP:s Bureau for Policy and Programme Support i Genève under 2018-2019 visade sig också vara mycket betydelsefull för arbetet att koordinera och driva IDDRS-processen inom uppställda parametrar. Vederbörande har i samverkan med FBA i praktiken fungerat som ett sekretariat för IAWG/DDR i arbetet med uppdatering av riktlinjerna.

I tillägg till ovanstående har FBA under 2019 i samarbete med EU och FN tagit fram den modul som tydliggör hur DDR ska förhålla sig till väpnade grupper som antingen karakteriseras av våldsbejakande extremism eller klassas av det internationella samfundet som terroristorganisationer. FBA organiserade i oktober ett expertmöte med deltagande från IAWG/DDR och utbildningskoordineringsgruppen Integrated DDR Training Group i syfte att samverka och diskutera hur DDR-utbildningar kan anpassas till den nya doktrinen. FBA:s globala DDR-utbildning, vilken reviderats under 2019, utgjorde studieexempel och genomlystes utifrån både de nya riktlinjerna och de olika perspektiv som genomsyrar allt svenskt utvecklingssamarbete. Speciellt behandlades vapen och ammunition, inkluderat små och lätta vapen, med inbjudna experter från FN:s avväpningskontor.

Den nya DDR-doktrinen presenterades i november 2019 genom parallella lanseringsevent i New York och Genève, vilka engagerade både FN-tjänstepersoner på hög nivå och en rad medlemsländer. Konkret innebär de reviderade riktlinjerna att DDR-verktyget kan tillgängliggöras i centrala DDR-processer och användas i

sammanhang där DDR utifrån ett traditionellt perspektiv inte varit applicerbart tidigare, vilket öppnar för en ny typ av insatser utanför FN:s traditionella fredsbevarande insatser. I förlängningen medför detta enligt FBA:s bedömning att det internationella samfundet har utökade möjligheter att stödja fredsbyggandeprocesser. FBA kan här spela en viktig roll genom att stödja praktiker, både inom och utanför FN-systemet, genom kapacitetshöjande utbildningsinsatser med utgångspunkt i de reviderade riktlinjerna.

Som en del i att sprida och bygga kapacitet om den nya doktrinen har det inom FN bildats en vängrupp för DDR. FBA har åtagit sig att stödja Sveriges deltagande med beredning och underlag i samband med gruppens möten av såväl teknisk- som högnivåkaraktär. Myndigheten har för detta ändamål under året bistått Sveriges FN-representation med DDR-expertis vid årets högnivåmöte och det tekniska möte som behandlade vapen- och ammunitionsfrågor.

Handbok i att mäta respekten för rättsstatens principer inom gruvindustrin

Utvinning av naturresurser, till exempel gruvdrift, är av stor vikt för länders ekonomiska, teknologiska och sociala utveckling. Svag och bristande styrning i hanteringen av naturresurser kan leda till, samt förstärka miljöpåverkan, sociala oroligheter och klyftor, brott mot mänskliga rättigheter, konflikt, korruption och migrationsströmmar.

Mot bakgrund av detta har FBA i samarbete med FN:s utvecklingsprogram (UNDP) och Naturvårdsverket utvecklat en handbok i att mäta och analysera respekten för rättsstatens principer inom gruvindustrin. Handboken bygger på det verktyg som FBA och UNDP tog fram för några år sedan i syfte att utvärdera offentlig förvaltning ur ett rättsstatsperspektiv; ett verktyg som haft en central roll i FBA:s projekt för att förbättra rättssäkerheten i lokal offentlig förvaltning i Ukraina.

Den nya handboken är anpassad till de unika förutsättningar som råder vid offentlig förvaltning av gruvsektorn och utfärdandet av licenser för gruvverksamhet. Genom att mäta och uppmärksamma respekten för rättsstatens principer kan berörda tjänstepersoner lättare identifiera de rättigheter som involverar styrningen av gruvsektorn och ge rekommendationer om förbättringar. Förhoppningen är att metoden på så sätt kan vara ett verktyg för regeringar och andra intressenter att minska risken för konflikt som orsakas eller understöds av naturresurser i gruvsektorn.

Handboken är en del av ett projekt som UNDP och Naturvårdsverket har genomfört med finansiering från Sida. Den skraddarsydd metod användes i Colombia, Mocambique och Mongoliet under projektets gång. I handboken har metoden satts på pränt för att den ska kunna användas av andra länder, organisationer och aktörer.

FBA:s bidrag till detta projekt visar på vikten av samarbete och korsbefruktning av specialiserade områden. Samtidigt utgör handboken exempel på verksamhet där FBA har svårt att följa resultatet bortom tillgängliggjord information, eftersom myndigheten inte har kontroll över huruvida målgruppen tillämplar innehållet på det sätt som det är tänkt. Myndigheten kan dock konstatera att handboken finns tillgänglig på FBA:s och UNDP:s hemsida och sprids till relevanta aktörer. UNDP presenterade till exempel handboken på en konferens om Environmental Peacebuilding som ägde rum i Kalifornien i oktober.

Bilateralt utvecklings- samarbete inom fred och säkerhet

Foto: FBA/Lotta Segerström

Övergripande resultat och verksamhetsutveckling

FBA ska i enlighet med myndighetens instruktion bidra till konfliktförebyggande och freds- och statsbyggande arbete. Detta sker bland annat inom ramen för myndighetens bilaterala utvecklingssamarbete inom fred och säkerhet. Med undantag av myndighetens verksamhet i Ukraina, som finansieras av projektmedel från Sida, omfattar detta verksamhetsområde de bilaterala och regionala uppdrag som FBA tilldelats inom ramen för Sveriges strategier för internationellt utvecklingssamarbete. Varje strategi syftar till att uppnå resultat som är relevanta i respektive land- och regionkontext.

FBA:s mål med verksamhetsområdet på några års sikt är förbättrad måluppfyllelse i det svenska utvecklingssamarbetet med konflikt- och postkonfliktländer samt regioner. För att uppnå detta strävar myndigheten efter att genomföra insatser med egen expertis och i externa partnerskap utifrån myndighetens komparativa fördelar, verktyg och kunskapsområden med hänsyn tagen till jämställdhet och övriga perspektiv i svenskt utvecklingssamarbete. Antagandet bakom målet är att myndigheten tillför ett mervärde genom att bidra med sin expertis och förmåga att kvalitativt utveckla kapaciteten hos såväl ansvarsbärare som rättighetsbärare i de länder som FBA har uppdrag i. Genom synergier med övriga svenska aktörer kan FBA därmed öka Sverigelagets samlade måluppfyllelse inom fred- och säkerhetsområdet i enlighet med de specifika målformuleringar som anges i respektive strategi. Sida och FBA delar mål i strategin för Somalia medan myndigheterna tilldelats olika mål i övriga geografiska strategier. Somaliastrategin beslutades 2018, vilket innebär att det än så länge varit svårt att utvärdera effekterna av detta. Det är dock FBA:s preliminära bedömning att förutsättningarna för ett mer kraftfullt resultat inom Sverigelaget ökar när målsättningarna är gemensamma.

Ett tecken på att FBA nu är en etablerad aktör i det samlade genomförandet av Sveriges strategier för utvecklingssamarbete med konflikt- och postkonfliktländer samt regioner är att myndigheten fortsätter att få nya strategiuppdrag. Under 2019 lämnade FBA underlag till regeringen avseende nya strategier för Palestina och Afghanistan. Mot slutet av året beslutade regeringen också att befintlig strategi för Demokratiska republiken Kongo (DRK) förlängs med ett år. FBA inkom på begäran med ett underlag till denna förlängning, där det framgick att myndigheten avser arbeta vidare med och utveckla den verksamhet som initierats under strategiperioden samt även utforska nya tematiska områden inför kommande strategi.

Ett exempel på hur myndigheten befäst sin roll i det samlade genomförandet av Sveriges strategier för utvecklingssamarbete är att FBA deltagit i myndighetsgemensamma möten och resor, såsom regionmötet för Mellanöstern och Nordafrika, tillsammans med UD, Sida och utlandsmyndigheterna. FBA medverkade även vid de workshoppar som anordnades på ambassaderna i Mali, Colombia och Liberia i samband med fördjupade översyner av respektive strategi. Samarbetet med Sida inom ramen för Afghanistanstrategin är ett annat exempel på fördjupad myndighetssamverkan kring gemensamma arbetsformer.

Utifrån erfarenheter från genomförd verksamhet över tid gör FBA bedömningen att myndighetens förmåga att bygga nätverk och etablera förtroendefulla relationer ger goda förutsättningar för att åstadkomma långsiktig hållbar förändring. En komparativ fördel är FBA:s möjligheter att som svensk myndighet etablera samarbeten med statliga institutioner och myndigheter i partnerländer. En erfarenhet är att dessa samarbeten blir mer hållbara när en gemensam behovsanalys har utförts i syfte att identifiera centrala utmaningar och formulera gemensamma mål. Ett exempel på detta är FBA:s samarbete med den colombianska myndigheten för återintegrering, Agencia Colombiana por la Reintegración y Normalización (ARN) som syftar till att vidareutveckla ARN:s tillämpning av ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet.

En annan styrka är att FBA, i egenskap av statlig myndighet, framgångsrikt har sammanfört ansvarsbärare (till exempel statliga institutioner och politiker) respektive rättighetsbärare (till exempel enskilda individer och civilsamhällsorganisationer) för gemensamma aktiviteter. Detta är ett arbetssätt som utmanat invanda roller och mönster och öppnat möjligheter för fördjupad dialog i splittrade samhällen. När väl tillit mellan FBA och partners har etablerats har det funnits goda förutsättningar för att identifiera relevanta pågående processer som myndigheten kan stödja på olika sätt. Ett exempel är FBA:s förberedande arbete för att stödja statliga institutioner i framtagande av en handlingsplan för implementeringen av resolution 2250 om unga, fred och säkerhet i Irak. Samtidigt har myndigheten lanserat ett fredsbyggarprogram som syftar till att stärka ungas kapacitet att delta i statens och civilsamhällets gemensamma arbete för en fredlig utveckling i landet.

En av de främsta utmaningarna för strategiverksamhetens genomförande på övergripande nivå är framkomligheten hos samarbetspartners i berörda strategiländer. Det handlar ofta om bristande förutsättningar eller förmåga att planera och driva processer framåt, vilket till exempel kan leda till att aktiviteter ställs in med kort varsel eller att partners på andra sätt inte lyckas uppfylla sin del av det gemensamma åtagandet. Myndigheten har arbetat för att minska sårbarheten i denna utmaning, bland annat genom att upprätta fler formella samarbetsavtal och på förhand överenskomna handlingsplaner, för att på så sätt stärka hållbarheten och långsiktigheten i partnerskapen. En annan utmaning är att säkerhetsläget i flera av de länder där FBA arbetar har försämrats under året. Myndigheten konstaterar att FBA:s verksamhet i flera fall begränsats, samt i vissa fall ställts in, till följd av snabbt försämrade säkerhetslägen. Med detta sagt gör FBA bedömningen att myndigheten generellt har en förmåga att genomföra verksamhet med god kvalitet i konflikttrubbade miljöer. Kontextkunskapen om de länder och regioner där myndigheten verkar fördjupas också kontinuerligt. Vidare gör FBA bedömningen att precisionen i insatserna ökar i takt med att partners tillit till myndigheten som aktör utvecklas.

I mars 2019 inledde FBA en placering av en medarbetare på den svenska ambassaden i Kabul. Detta följdes under året av en placering vid det svenska sektionkansliet i Yangon respektive en medarbetare vid Somaliasektionen på svenska ambassaden i Nairobi. Sedan föregående år har FBA även en person placerad på den svenska ambassaden i Bogotá. Tidiga erfarenheter pekar mot att placeringarna ger goda resultat som blir allt mer konkreta när personalen har varit på plats under en längre tid. Placeringen i Bogotá har pågått längst, och har tydligt bidragit till att stärka möjligheterna att bredda och fördjupa kontakter på plats i Colombia, samt etablera en mer förtroendefull dialog med partners. Det har också ökat möjligheterna för FBA att verka som en tydligare del av Sverigelaget och skapat synergier mellan FBA:s, Sidas och utlandsmyndigheternas arbete. Ett exempel är det viktiga arbete som genomfördes i Colombia för att nå målgruppen parlamentariker i arbetet med säkerhetssektorreform. Detta var något som till en början var förknippat med stora svårigheter men som visade sig vara framkomligt under året efter ihållande kontakt- och nätverksarbete som kunde upprätthållas tack vare kontinuerlig närvaro i landet.

Målgrupper och tematik inom bilateralt utvecklingssamarbete

FBA:s verksamhet inom det bilaterala utvecklingssamarbetet planeras, genomförs och följs upp inom ramen för så kallade insatser. En insats är flerårig och samlar ett antal aktiviteter som strävar mot specifika mål, och ofta genom kombinerade bidrag från flera kunskapsområden. Sammantaget bildar alla insatser i ett aktuellt land eller region ett projekt, vars resultat ska leda till att uppnå de effektmål som regeringen

har satt upp för respektive strategi. Under året har FBA bedrivit strategistyrd verksamhet genom drygt fyrtio insatser i nio länder och en region. Detta kan jämföras med 2018 då FBA bedrev knappt trettio insatser i lika många länder och regioner.

Diagram 2 visar fördelningen mellan direkta målgrupper för FBA:s insatser jämfört med föregående år. Det kan konstateras att hela ökningen av insatser från 2018 till 2019 fördelas till insatser som riktar sig antingen till ansvarsbärare, eller till en kombination av ansvarsbärare och rättighetsbärare. Utvecklingen ligger i linje med FBA:s erfarenhet att myndigheten har en komparativ fördel att som svensk myndighet skapa samarbeten med statliga institutioner och myndigheter i partnerländer, samt att skapa kontaktytor mellan statliga aktörer och civilsamhälle.

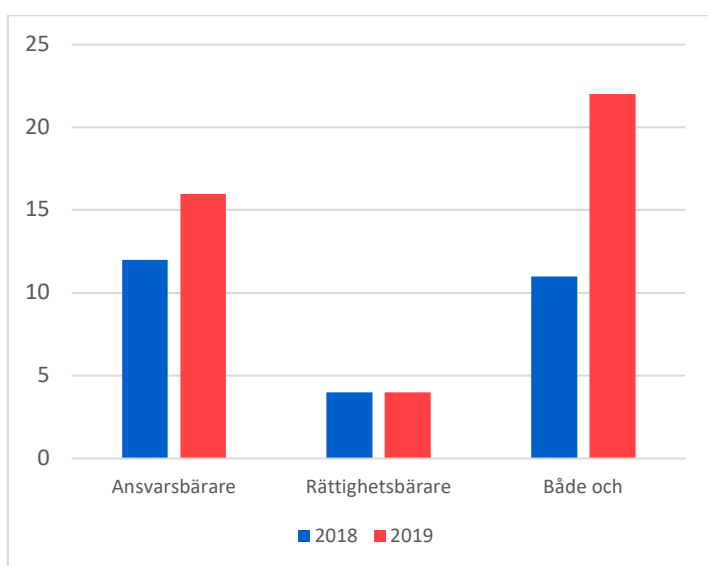

Diagram 2 redovisar antalet insatser som genomförs tillsammans med olika målgrupper inom verksamhetsområdet 2018-2019. Jämförelsesiffror för 2017 saknas då FBA inte tog fram den typen av statistik då.

Diagram 3 visar insatsernas tyngdpunkt i olika kunskapsområden, där kvinnor, fred och säkerhet (inklusive unga, fred och säkerhet) samt observation, konfliktförebyggande och konfliktlösning (inklusive dialog och medling) är de vanligaste tematikerna för 2019. Det senare är den tematik som har ökat mest sedan föregående år tillsammans med rättsstatsuppbyggnad, MR och stöd till val, vilket är en följd av inriktningen på de strategiuppdrag som operationaliserades under 2018 och som övergått till implementering under 2019. Ledarskap och politisk rådgivning har tillkommit som kunskapsområde inom det bilaterala utvecklingsarbetet under året. Detta följer bland annat av att ett mer aktivt engagemang från chefsnivå i FBA:s partnerorganisationer identifierats som avgörande för att uppnå hållbara resultat. Avväpning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter är det enda område inom vilket FBA noterar ett minskat antal insatser under 2019.

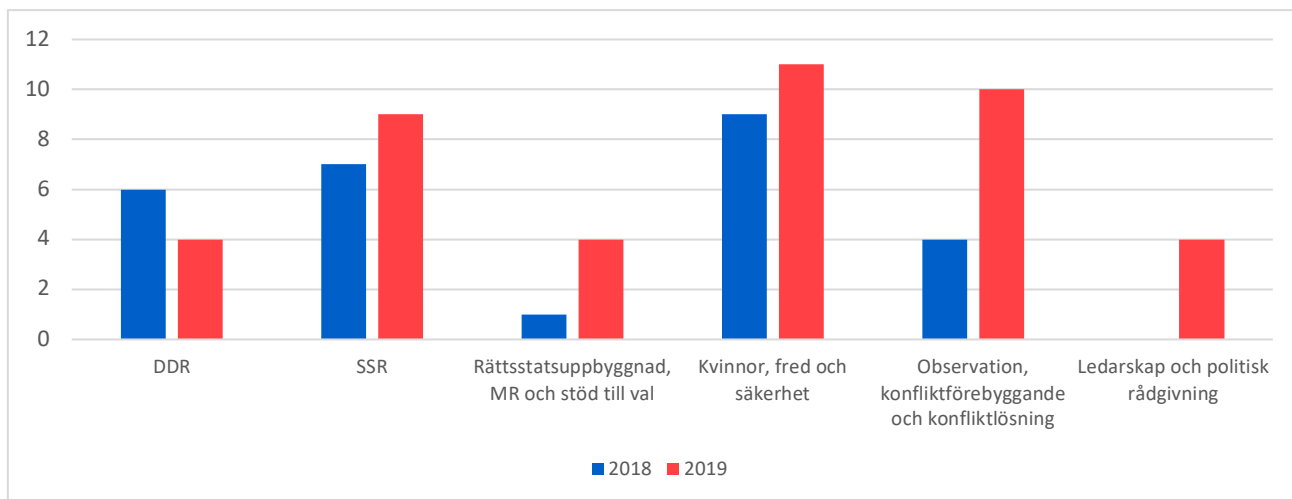

Diagram 3 redovisar fördelningen av antal insatser med huvudsaklig tyngdpunkt i olika kunskapsområden inom verksamhetsområdet 2018-2019. Fördelningen av 2018 års insatser är korrigerad sedan årsredovisningen från föregående år för att statistiken ska vara jämförbar med 2019, då viss justering gjorts för att undvika överlapp mellan kunskapsområden. Jämförelsesiffror för 2017 saknas helt då FBA inte tog fram den typen av statistik då.

Kostnadsredovisning

Kostnaderna och intäkterna för verksamhetsområdet bilateralt utvecklingssamarbete inom fred och säkerhet framgår av tabell 12. Tabellen visar att kostnaderna för verksamhetsområdet fortsätter att öka, vilket är en konsekvens av att pågående projekt tenderar att förbruka mer medel när nödvändiga nätverk etablerats och verksamhet har kommit igång. Detta innebär i sin tur att FBA har behövt anställa fler medarbetare som kan genomföra den utökade verksamheten. Utöver att detta genererar kostnader i sig innebär utvecklingen också ökade gemensamt fördelade kostnader (till exempel kostnader för lednings- och verksamhetsstöd) inom ramen för verksamhetsområdet. Andra anledningar som bidragit till kostnadsökningen är att FBA från och med 2019 finansierar ett utökat antal ambassadplaceringar inom verksamhetsområdet samt har behövt bekosta utökade säkerhetsarrangemang för tillresande personal i de länder och regioner där myndigheten genomför verksamhet.

Kostnader och intäkter	2019 (tkr)	2018 (tkr)	2017 (tkr)
Intäkter av anslag (tkr)	91 454	62 584	31 978
Övrigt (tkr)	4 467	7 791	7 660
Kostnader totalt (tkr)	95 921	70 375	39 638

Tabell 12 redovisar FBA:s kostnader och intäkter för verksamhetsområdet bilateralt utvecklingssamarbete inom fred och säkerhet.

Inom verksamhetsområdet bilateralt utvecklingssamarbete inom fred och säkerhet motsvarar prestationerna (se kapitel 1 för mer information om prestationer) den verksamhet som bedrivs i respektive land eller region som FBA är verksam i. Tabell 13 redovisar kostnaderna uppbruten per prestation. Tabellen visar att kostnaderna för verksamhet i Afghanistan, Palestina, Myanmar och Somalia ökat särskilt sedan föregående år. Detta beror bland annat på att FBA under 2018 genomförde operationaliseringsanalyser för dessa strategiprojekt, och kom igång med implementeringen fullt ut under 2019. Samtidigt har kostnaderna för verksamhet i Demokratiska republiken Kongo (DRK), Afrika söder om Sahara samt Ukraina minskat något.

Prestation och typ av kostnad		2019 (tkr)	2018 (tkr)	2017 (tkr)
Demokratiska republiken Kongo, BUS	Förvaltningskostnader	4 217	4 786	3 665
	Verksamhetskostnader	4 451	7 033	2 539
	Kostnader totalt	8 668	11 820	6 204
Irak, BUS	Förvaltningskostnader	4 816	2 888	849
	Verksamhetskostnader	1 228	207	493
	Kostnader totalt	6 044	3 095	1 342
Afghanistan, BUS	Förvaltningskostnader	7 672	1 483	-
	Verksamhetskostnader	2 774	327	-
	Kostnader totalt	10 446	1 810	-
Palestina, BUS	Förvaltningskostnader	3 697	1 519	1 340
	Verksamhetskostnader	6 661	2 617	1 304
	Kostnader totalt	10 359	4 136	2 644
Liberia, BUS	Förvaltningskostnader	5 616	4 926	3 855
	Verksamhetskostnader	4 234	3 799	1 444
	Kostnader totalt	9 851	8 724	5 298
Mali, BUS	Förvaltningskostnader	4 093	3 571	1 764
	Verksamhetskostnader	5 441	3 569	813
	Kostnader totalt	9 534	7 139	2 576
Ukraina, BUS	Förvaltningskostnader	1 249	1 377	955
	Verksamhetskostnader	3 276	6 427	6 725
	Kostnader totalt	4 526	7 805	7 680

Myanmar, BUS	Förvaltningskostnader	5 333	1 756	-
	Verksamhetskostnader	1 240	375	-
	Kostnader totalt	6 573	2 130	-
Colombia, BUS	Förvaltningskostnader	7 148	5 290	3 464
	Verksamhetskostnader	2 246	3 753	3 959
	Kostnader totalt	9 393	9 043	7 423
Afrika söder om Sahara, BUS	Förvaltningskostnader	4 591	4 461	2 949
	Verksamhetskostnader	2 845	3 634	1 421
	Kostnader totalt	7 436	8 095	4 370
Somalia, BUS	Förvaltningskostnader	5 438	1 443	-
	Verksamhetskostnader	2 531	639	-
	Kostnader totalt	7 969	2 082	-
Verksamhetsutveckling och kunskapsuppbyggnad, BUS	Förvaltningskostnader	5 122	4 496	2 100
	Verksamhetskostnader	-	-	-
	Kostnader totalt	5 122	4 496	2 100

Tabell 13 redovisar FBA:s kostnader för prestationer inom verksamhetsområdet bilateralt utvecklingssamarbete inom fred och säkerhet (BUS).

Efter denna redovisning av de sammanlagda prestationerna inom verksamhetsområdet följer nu exempel på verksamhet i DRK, Afghanistan, Liberia och Myanmar.

Demokratiska republiken Kongo

FBA:s verksamhet i Demokratiska republiken Kongo (DRK) ska bidra till stärkt kapacitet hos individer och institutioner att främja säkerhet och mänskliga rättigheter. Mer specifikt arbetar myndigheten för att uppnå resultat kopplade till säkerhetssektorreform, hållbar återanpassning av före detta kombattanter, samt kvinnor, fred och säkerhet.

En av de första insatserna som myndigheten påbörjade inom ramen för strategin 2015 var Programmet för inkluderande fredsbyggande (Fredsbyggprogrammet). Programmet syftar till att utvalda nyckelaktörer

från statliga institutioner och det civila samhället ska öka sin förmåga att identifiera bristande jämställdhet mellan kvinnor och män samt stärka sin kapacitet att använda olika metoder för att motverka detta.

Fredsbyggarprogrammet utvärderades under året av en extern konsultbyrå utifrån kriterierna relevans, effektivitet och hållbarhet. Utvärderingen bedömer att programmet har mött deltagarnas professionella behov och att det även varit relevant utifrån DRK som land. Arbetet med handlingsplaner för jämställdhetsintegrering i de organisationer som deltagarna representerar bedöms vara ett unikt element i utbildningen, som har gett nya insikter även för deltagare som varit insatta i jämställdhetsintegrering sedan tidigare. Utvärderingen fastslår vidare att en tydlig förändring av attityder och vanor kan skönjas på individnivå och att viss förändring även kan identifieras i delar av organisationerna och deras arbets sätt.

Vad gäller hållbarheten i programmet kan konstateras att deltagarna enligt utvärderingen identifierar sig som "gender champions". Det har funnits en stark drivkraft och uppmuntran att dela erfarenheter inom deltagarnas respektive organisationer, vilket även involverat chefer. Detta har tillsammans med handlingsplanerna möjliggjort att kunskap delvis har kunnat överföras från enstaka individer till organisationsnivån. Sammanfattningsvis är det utvärderarnas bedömning att deltagarna på kort tid tillsammans med sina lokala mentorer lyckats skapat en rörelse av jämställdhet. Som en del av utvärderingens rekommendationer uppmanas FBA att fundera på hur programmet kan skalas upp i samarbete med andra aktörer samt överväga om FBA ytterligare kan stärka deltagarnas förmåga att överföra kunskap till sina kollegor.

I linje med utvärderingens rekommendationer har FBA under 2019 påbörjat ett uppföljningsprogram till Fredsbyggarprogrammet som strävar efter att förändra arbets sätt inom nio organisationer och statliga strukturer i DRK med fokus på att främja jämställdhetsintegrering på organisationsnivå. I programmet deltar åtta kvinnor och åtta män samt tretton kongolesiska mentorer, varav nio är kvinnor och fyra är män. En utmaning för deltagarna har varit att arbeta med en längre förändringsprocess mot uppsatta mål, då många organisationer arbetar aktivitetsbaserat utan måluppföljning. Vid slutet av året arbetade i princip alla organisationer med att implementera sin åtgärdsplan. Enligt enkätutvärderingen har de bland annat ökat sin kunskap och förmåga att arbeta med jämställdhetsintegrering. Ebolautbrottet i östra DRK och dess spridning har inneburit mindre förändringar i arbetet då två aktiviteter fick senareläggas, men i övrigt har arbetet genomförts som planerat.

Afghanistan

FBA:s verksamhet i Afghanistan ska bidra till en fredligare och mer inkluderande samhällsutveckling i landet med fokus på kvinnors deltagande i fredssträngningar och kapacitetsutveckling kopplat till afghanskleda dialog- och medlingsprocesser. I början av 2019 fick Sverige en förfrågan om att implementera EU:s så kallade Afghanistan Peace Support Mechanism som syftar till att bidra till en mer inkluderande fredsprocess i Afghanistan. I juni beviljades Sveriges projektansökan och FBA ingick ett avtal med Sida för att genomföra uppdraget som kommer att pågå till december 2020. Uppdragsgivare är EU:s Foreign Policy Instrument, vilket är en fond som EU använder för flexibla projekt. Det är första gången som FBA får i uppdrag att genomföra ett EU-projekt av detta slag.

En mycket oklar säkerhetssituation och ett dynamiskt politiskt läge i Afghanistan, inte minst i samband med valet i september 2019, har inneburit en allvarlig utmaning för insatser på plats i landet. Även

ambassaden i Kabuls begränsade möjligheter att ta emot besök har påverkat projektets genomförande. I hög utsträckning har därför höstens insatser planerats om för att i vissa fall kunna ske utanför landet.

Inom ramen för projektet har myndigheten bidragit med rådgivning om fredssamtal på olika nivåer samt arbetat för att utveckla kommunikationsytor mellan civilsamhället och de formella fredsaktörerna. Myndigheten har exempelvis utgjort ett stöd till EU:s särskilda sändebud i dennes arbete kopplat till medling genom att anordna workshops med experter inom olika tematiska områden, som mynnat ut i rådgivande policydokument. Vidare har en serie workshops genomförts för afghanska civilsamhällesorganisationer med fokus på att öka civilsamhällets inkludering och deltagande i den afghanska fredsprocessen.

Sammantaget gör FBA bedömningen att EU-projektet fått en bra start givet de kontextuella förutsättningarna. FBA och Sida har tillsammans med UD byggt upp ett effektivt samarbete inom Sverigelaget. De resultat som hittills uppnåtts handlar framförallt om att ha skapat plattformar, nätverk och partnerskap som under 2020 förväntas kunna bidra till mer konkreta resultat gällande ökade förutsättningar för en inkluderande intra-afghansk fredsprocess. Arbetet utformas för att nå hållbara resultat även om en formell fredsprocess uteblir. Samarbetet med Sida och synergier mellan respektive myndighets expertområden är avgörande faktorer i sådan resultatuppfyllnad.

Jämställdhetsperspektivet tillämpas genom utveckling av specifika insatser som syftar till att öka kvinnors meningsfulla deltagande i och inflytande över nationella och lokala dialoger och fredsprocesser. FBA strävar också efter att i största möjliga mån integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla insatser, till exempel i planeringen av en kommande utbildning rörande fredsprocesser för civilsamhällespartners.

Liberia

FBA:s verksamhet i Liberia ska bland annat bidra till värnad mänsklig säkerhet och frihet från våld, stöd till förbättrad kapacitet för en inkluderande försoningsprocess, ökad tillämpning av demokratiska principer inom säkerhetssektorn samt stärkta möjligheter till en rättssäker och transparent myndighetsutövning. Som en del av arbetet med att förbättra kapaciteten för inkluderande liberianska freds- och försoningsprocesser har myndigheten tagit fram ett ledarskapsprogram för unga fredsledare som fått namnet Conflict Prevention Leadership Program (CPLP). Syftet med CPLP är att stärka kapaciteten hos unga lokala fredsledare och deras fredsorganisationer att utforma, leda och facilitera konfliktförebyggande initiativ för att förebygga och konstruktivt hantera våldsamt konflikt samt öka inkluderingen av unga i konfliktförebyggande- och försoningsprocesser i Liberia.

Programmet utgörs av tre utbildningsmoduler, två individuellt anpassade mentoringsfaser och en modul med fokus på dialog med beslutsfattare. En första programomgång slutfördes 2018 och en andra är pågående. Totalt har 30 unga fredsledare, 16 kvinnor och 14 män, anslutna till en av de fyra liberianska civilsamhällesorganisationer FBA ingått partnerskap med, erbjudits en plats i CPLP. Deltagarna är mellan 18 och 35 år och representerar samtliga 15 län i Liberia.

De första två modulerna av CPLP:s andra omgång ägde rum under hösten 2019; en i Liberia i september och en i Sydafrika i december. Mellan kursmodulerna har medlemmar av resursteamet rest till samtliga deltagares hemlän för att stödja och mentorera deltagarna inom de områden där de själva identifierat

behov. Resursteamet har sedan efter förra årets CPLP-omgång utökats med ytterligare två liberianska resurspersoner i en strävan att minska insatsens sårbarhet och ta vara på möjligheten till lärande.

Under 2019 lanserades rapporten Young Liberians Building Peace som summerar den första omgången av CPLP och ger röst åt såväl deltagare som resursteam. Rapporten resonerar också om erfarenheter av att arbeta med unga som målgrupp samt FBA:s metodik och pedagogik. Deltagarna beskriver och uppvisar aktivt ökad kunskap, stärkta praktiska färdigheter och inte minst stärkt självförtroende och ökad inspiration, som fredsledare och facilitatorer av konfliktförebyggande initiativ. De har i ökad utsträckning engagerat sig i konfliktförebyggande arbete och konfliktlösningsåtgärder sedan de deltagit i programmet. Flera av deltagarna har till exempel startat så kallade fredsklubbar. Ett viktigt resultat är även att det har växt fram förtroendefulla relationer deltagarna emellan och över organisations- och länsgränser. Dessa relationer ledde i sin tur till att deltagarna i den första omgången av programmet 2018, själva skapade ett nationellt nätverk, Liberia National Youth Peacebuilding Network, som sammanför unga fredsbyggare från alla delar av landet.

Genom att öka nivån av erfarenhetsutbyte, nätverkande och konstruktiv samverkan mellan både individuella fredsledare och mellan ungdoms- och fredsorganisationer i landet, bedöms en starkare och mer enad röst inom konfliktförebyggande arbete på sikt kunna uppnås. En starkt bidragande orsak till måluppfyllelse återfinns i den geografiska spridningen av deltagare i FBA:s verksamhet. Genom att även statliga fredsbyggandeaktörer inkluderats i arbetet, har förankringen och hållbarheten av insatsens effekt stärkts. En av de mest centrala lärdomarna av CPLP är vikten av att anpassa sig till deltagarnas specifika sammanhang och olika behov. Med inspiration från CPLP-erfarenheten har FBA startat ett liknande fredsbyggarprogram för unga i Irak.

Myanmar

FBA:s verksamhet i Myanmar ska bidra till att främja inkluderande fredsbyggande och dialog samt stärka respekten för rättsstatens principer. Verksamheten har under 2019 främst varit inriktad på kapacitetsuppbyggnad inom säkerhetssektorreform (SSR) och avväpning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter (DDR). Arbetet inom dessa områden bygger på verksamhet som FBA genomförde innan strategin antogs 2018. Inom områden där myndigheten inte tidigare har arbetat i landet, till exempel rättsstatsuppbyggnad, har fokus främst legat på relationsbyggande, kunskapsinhämtning och planering av kommande aktiviteter. Under 2019 inleddes även ett samarbete med Myanmar Journalism Institute med syfte att stärka journalistutbildningen gällande rättsstatens principer. Myanmar Journalism Institute får även stöd av Sida genom ett samarbete med det svenska medieinstitutet FOJO.

Under året har FBA genomfört två utbildningar i DDR för medlemmar i All Burma Students' Democratic Front (ABSDF), vilken är en av de tio etniska väpnade grupper som undertecknat det nationella eldupphöravtalet. Utbildningen behandlade olika aspekter av avväpning, demobilisering och social, politisk såväl som ekonomisk återanpassning samt hur dessa koncept kan appliceras till den myanmariska kontexten. En viktig del i utbildningen var att deltagarna fick möjlighet att diskutera hur en egen DDR-process skulle kunna se ut. Sammantaget konstaterades att kunskap om DDR är viktigt för gruppens framtid och ABSDF ser ett fortsatt behov av stöd från FBA.

I samarbete med organisationen Centre for Humanitarian Dialogue arrangerade FBA ett veckolångt studiebesök i Stockholm för 15 nyckelpersoner (13 män och två kvinnor) från samtliga tio etniska väpnade grupper som undertecknat det nationella eldupphöravtalet. Besök hos FBA, Försvarsmakten, Justitieombudsmannen och Polisen varvades med teori, dialog och diskussioner. Mötena gav deltagarna en inblick i hur säkerhetssektorn i ett fredligt och demokratiskt land kan vara uppbyggd och fungera, bland annat vad gäller mandat, styrning och demokratisk kontroll. Besöket inspirerade till en diskussion om hur ett framtida demokratiskt Myanmar kan se ut. Enligt enkätutvärderingen fick deltagarna också ökade kunskaper om SSR och DDR, vilket kan betraktas som ett litet steg i strävan att söka underlätta förhandlingar i Myanmar.

Vidare var mänsklig säkerhet temat för en utbildning som FBA genomförde i december i samarbete med det myanmariska civilsamhällsnätverket Alliance for Gender Inclusion in the Peace Process. Utbildningen, som riktade sig till 14 kvinnor och sex män inom nätverket, var ett led i FBA:s arbete att stärka kvinnors och civilsamhällsaktörers möjligheter till meningsfullt deltagande i landets fredsprocesser.

FBA gör bedömningen att enskilda personer, flera med centrala positioner i samhället, i någon mån har stärkt sin kompetens inom freds- och säkerhetsfrågor som en följd av myndighetens arbete i Myanmar. Det gör dem bättre rustade att bidra till en fredlig utveckling i landet. Kompetensutveckling tar dock tid, och myndighetens insatser har hittills varit småskaliga. FBA har trots det på kort tid skaffat sig ett gott renommé i landet, vilket är en bra utgångspunkt för det långsiktiga arbete som strategiverksamheten innebär.

Stöd till civilsamhället

Foto: Clowner utan Gränser

Övergripande resultat och verksamhetsutveckling

FBA ska i enlighet med myndighetens instruktion förvalta och besluta om statligt stöd till civilsamhället inom området kvinnor, fred och säkerhet (1325-bidrag) och stöd för information och studier om säkerhetspolitik och fredsfrämjande utveckling (Fredsmiljonen). Regeringen har preciserat stödets inriktning i myndighetens regleringsbrev. Vid halvårsskiftet 2018 reviderades regleringsbrevet för att tydliggöra att medlen ska användas till stöd för svenska organisationer och även innefatta verksamhet med inriktning på unga, fred och säkerhet. Myndigheten gjorde en extrautlysning hösten 2018 till stöd för verksamhet inom området unga, fred och säkerhet, vilket var ett första steg för myndigheten att följa den nya styrningen. Däremot skedde ordinarie utbetalning av bidrag i januari 2018 i enlighet med gamla syftesformuleringar för Fredsmiljonen respektive 1325-bidragen eftersom ansökningsomgången genomfördes innan styrningen ändrades. Resultatredovisningen av den verksamhet som genomfördes 2018 men rapporterades till myndigheten 2019, relaterar därmed till den gamla styrningen och redovisas efter kostnadsredovisningen i detta kapitel.

I 2019 års regleringsbrev tydliggjorde regeringen sin intention med stödet ytterligare, genom att specificera att medlen ska användas till stöd för svenska civilsamhällsorganisationer i syfte att öka kunskap och engagemang samt främja dialog och debatt i Sverige och globalt. Det samlade stödet ska avse frågor inom följande fem teman: internationell fredsfrämjande verksamhet, säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning, FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet respektive unga, fred och säkerhet. Utifrån denna tydliggjorda styrning redovisas utbetalning av bidrag under 2019 sist i detta kapitel, medan rapporterade resultat som möjliggjorts av dessa bidrag kan redovisas först kommande år.

Under 2019 har FBA mot bakgrund av den nya styrningen fortsatt arbetet med att se över myndighetens riktlinjer och villkor för stödet till civilsamhället. Syftet har varit att harmonisera ansökningsmallar, riktlinjer och villkor samt beakta lärdomar från den första ansökningsomgången av det nya samlade stödet. Genom att förtydliga formuleringar och göra dokumenten mer ändamålsenliga, är ambitionen att öka rättssäkerheten i bidragshanteringen.

Ett exempel på behov av förtydligande i riktlinjerna avsåg det faktum att FBA inte upprättar specifika avtal mellan myndigheten och mottagande organisation. Dokument som motsvarar ett avtal krävs dock för att medel ska kunna rekvireras och betalas ut. Myndigheten har nu klargjort att avtalet utgörs av tre komponenter, nämligen: Villkor för bidrag förmedlade inom stöd till civilsamhället, FBA:s beslut om tilldelning av medel samt den första underskrivna rekvisition som organisationen skickar in till myndigheten. Villkoren har i sin tur uppdaterats för att klargöra på vilka grunder FBA kan häva avtalet. Detta kan ske exempelvis om en organisation bryter mot villkoren, inte lever upp till FBA:s rapporteringskrav eller till demokrativillkoret.

FBA:s mål med verksamhetsområdet på några års sikt är att ge bättre möjligheter för civilsamhället att bedriva verksamhet inom områdena internationell fredsfrämjande verksamhet, säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning, FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet respektive unga, fred och säkerhet. För att uppnå detta strävar myndigheten efter att dela ut bidrag utifrån tydliga kriterier och en effektiv handlägningsprocess till organisationer med goda förutsättningar att uppnå resultat. I den kontinuerliga dialog som myndigheten har med de civilsamhällsorganisationer som söker bidrag bekräftas att ansökningsprocessen blivit tydligare och enklare i och med de nya riktlinjerna och

villkoren. Det kan dock konstateras att resultatmätningen inom verksamhetsområdet utgör en utmaning eftersom myndigheten i första hand förlitar sig på organisationernas rapportering.

Under 2019 inleddes flera processer för att effektivisera och kvalitetssäkra bidragshanteringen. Bland annat har myndigheten påbörjat arbetet med att digitalisera ansöknings- och rapporteringsprocessen. Ytterligare åtgärder krävs dock för att införa en digital lösning. FBA har också arbetat internt med att stärka bidragshanteringens synlighet och sprida information om stödet på myndigheten. Detta för att understryka bidragshanteringens oberoende från övrig verksamhet och ge myndigheten möjlighet att hantera eventuella intressekonflikter.

1325-bidragen delades ut till såväl svenska som internationella organisationer, och denna bidragsform är nu avslutad. Med anledning av detta, genomförde FBA under hösten 2019 en intern sammanställning av goda exempel samt tillvaratagna erfarenheter av 1325-bidragen under den period som myndigheten haft i uppdrag att fördela dessa (2011–2018). Projektbidragen har varierat i omfattning från 250 tkr till 3 000 tkr per bidrag, med ett genomsnitt på 1 450 tkr. Under denna period har totalt 16 organisationer tagit emot bidrag för att genomföra totalt 41 projekt riktade till 33 länder eller regioner. Genom åren har organisationerna till exempel publicerat handböcker, producerat radio- och tv-kampanjer, organiserat konferenser, skrivit omfattande rapporter, producerat film och hållit partnerskapsforum och offentliga debatter. Sammantaget har 1325-projekten främst inriktats på att öka kvinnors och flickors deltagande, stärka kvinnors och deras organisationers kapacitet, samt sprida kunskap om FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet. Av de fyra pelarna i kvinnor, fred och säkerhetsagendan har deltagandeaspekten prioriterats av FBA. Till följd av prioriteringar i det svenska biståndet, samt den tyngd som lagts på deltagande i de nationella handlingsplanerna för kvinnor, fred och säkerhet, kopplade också merparten av de allokerade projekten sina aktiviteter till denna pelare i agendan.

Kostnadsredovisning

Kostnaderna och intäkterna för verksamhetsområdet stöd till civilsamhället framgår av tabell 14. Utvecklingen är relativt konstant över tid med begränsad variation mellan åren.

Kostnader och intäkter	2019 (tkr)	2018 (tkr)	2017 (tkr)
Intäkter av anslag (tkr)	24 390	22 539	23 149
Övrigt (tkr)	6	3	12
Årets kapitalförändring	-192	-	-
Kostnader totalt (tkr)	24 204	22 542	23 161

Tabell 14 redovisar FBA:s kostnader och intäkter för verksamhetsområdet stöd till civilsamhället (varav transfereringar utgör 20 868 tkr).

Tabell 15 visar utvecklingen av typ av kostnad för respektive prestation inom verksamhetsområdet. Kostnaderna för verksamhetsutveckling och kunskapsuppbyggnad har minskat något, vilket bland annat beror på att merparten av arbetet med att ta fram nya riktlinjer och villkor genomfördes under 2018. 2019 års arbete har haft något mindre fokus på utvecklingsarbete.

Prestation och typ av kostnad		2019 (tkr)	2018 (tkr)	2017 (tkr)
Observation, konfliktförebyggande och konfliktlösning, stöd till civilsamhället	Förvaltningskostnader	1 657	1 369	1 367
	Verksamhetskostnader	12 381	12 401	11 958
	Kostnader totalt	14 038	13 770	13 325
Kvinnor, fred och säkerhet, stöd till civilsamhället	Förvaltningskostnader	1 029	1 127	1 891
	Verksamhetskostnader	8 765	7 149	7 591
	Kostnader totalt	9 795	8 276	9 482
Verksamhetsutveckling och kunskapsuppbyggnad, stöd till civilsamhället	Förvaltningskostnader	372	497	354
	Verksamhetskostnader	-	-	-
	Kostnader totalt	372	497	354

Tabell 15 redovisar FBA:s kostnader för prestationer inom verksamhetsområdet stöd till civilsamhället.

Efter denna redovisning av de sammanlagda prestationerna inom verksamhetsområdet följer nu exempel på verksamhet och resultat från några av de organisationer som fått bidrag av FBA.

Resultat inom ramen för Fredsmiljonen

Under 2019 har 33 slutredovisningar inkommit från organisationer som beviljats medel för genomförande av verksamhet inom ramen för Fredsmiljonen under 2018. Majoriteten av dessa har genomförts inom det tematiska området fredsfrämjande verksamhet. Exempelvis beviljades organisationen Clowner utan gränser bidrag för ett projekt i Sydsudan. Organisationen rapporterar hur deras aktiviteter lett till minskad stress och våldsbenägenhet hos vårdnadshavare till barn i staden Juba. Genom att utbilda lokal personal och volontärer har Clowner utan gränser enligt rapporten säkerställt att barnen har kunnat fortsätta ta del av aktiviteterna långt efter projektets avslut.

Ytterligare ett antal projekt inom Fredsmiljonen har bedrivits inom det tematiska området säkerhetspolitik. Ett av dessa var Östgruppen som beviljades projektbidrag för genomförandet av Ukrainadagarna 2018. Projektets mål var att bidra till ökad kunskap om MR-situationen och dess säkerhetspolitiska implikationer i Ukraina, särskilt vad gäller de konfliktdrabbade områdena i östra Ukraina och Krim. Organisationen rapporterar att målet uppnåtts och att de nått ut till fler deltagare än beräknat. Enligt rapporten deltog 200 personer på Ukrainadagarna och 52 000 nåddes av information genom organisationens kanaler. Östgruppen uppger även att projektet har bidragit till ökad kännedom om organisationens arbete bland relevanta aktörer i Ukraina.

Resultat inom ramen för 1325-bidragen samt extrautlysning om unga, fred och säkerhet

Under 2019 har det inkommit fem slutredovisningar från projekt som beviljats medel för genomförande av FN:s resolutioner om kvinnor, fred och säkerhet under 2018. Ett exempel är Internationella Kvinnoförbundet för Fred och Frihet (IKFF) som beviljades projektbidrag för att bidra till implementeringen av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 i Kamerun, Demokratiska republiken Kongo och Nigeria. Organisationen rapporterar att de genomfört workshops för att identifiera risker som anställda och partners möter samt diskutera hur de praktiskt kan minimera dessa. Enligt organisationen har projektet bidragit till att bygga kapacitet bland aktivistkvinnor inom IKFF-sektionerna i nämnda länder. Vidare har medlemmar, anställda och volontärer, enligt rapporten stärkt sin kapacitet för att identifiera potentiella risker, reflektera över sin personliga säkerhet och vidta förebyggande säkerhetsåtgärder.

Ytterligare ett exempel är International Peacebuilding Alliance (Interpeace) som beviljades bidrag för ett projekt på Västbanken. Interpeace rapporterar att de genomfört aktiviteter som exempelvis innefattat en behovsanalys, en kapacitetsbyggande workshop inom teater, drama och film och ett möte med den nationella koalitionen för implementeringen av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 i Palestina. Interpeace anger att detta bland annat lett till att de deltagande kvinnorna fått ökat självförtroende samt visat förbättrad förmåga att genomföra svåra samtal om säkerhetsproblem. Vidare har deltagarna kopplat detta till reflektioner om FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 och diskuterat idéer om hur resolutionen kan användas som ett verktyg i påverkansarbete.

Under 2019 har det vidare inkommit fem slutredovisningar från projekt som beviljats medel i den extrautlysning för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om unga, fred och säkerhet som ägde rum under 2018. Ett exempel är Centralasiengrupperna som rapporterar att deras projekt har stärkt kompetens och kapacitet att arbeta med unga, fred och säkerhetsagendan inom den egna organisationen. Vidare har projektet enligt rapporten möjliggjort framtagandet av publikationen Youth, Peace and Security–Youth Activism in Kazakhstan, Kyrgyzstan and Tajikistan samt lagt grunden till etableringen av ett regionalt nätverk av ungdomsorganisationer i nämnda länder.

Ytterligare ett exempel på verksamhet som bedrivits inom det tematiska området unga, fred och säkerhet rapporteras från KFUM Sverige, som beviljades medel för ett projekt vars huvudsyfte var deltagande i YMCA Palestinas ungdoms- och fredskonferens. Organisationen rapporterar att projektet bestod av tre delar: förberedelser, resa och konferensdeltagande samt efterarbete. Enligt KFUM Sverige beskriver deltagare att de bland annat har stärkt sin förmåga att ta debatter om fredsrelaterade frågor och argumentera för ungas roll i detta arbete.

Bidrag inom stöd till civilsamhället för fred och säkerhet

Tabell 16 visar det samlade stödet för fred och säkerhet inom de fem teman som utlystes för första gången inför 2019. Totalt inkom 57 ansökningar varav 31 beviljades stöd. Fördelningen av sökta och beviljade medel mellan de fem tematiska områdena framgår av tabellen nedan.

Tematiskt område	Inkomna ansökningar		Beviljade ansökningar	
	Antal	Summa (tkr)	Antal	Summa (tkr)
Fredsfrämjande verksamhet	20	13 556	11	7 784
Kvinnor, fred och säkerhet	8	6 585	4	4 312
Nedrustning och ickespridning	4	4 399	4	4 294
Säkerhetspolitik	5	1 584	4	1 387
Unga, fred och säkerhet	18	15 622	8	4 358
Ej angivet	2	575	0	0
TOTALT	57	42 320	31	22 136

Tabell 16 redovisar den totala beviljade summa inom verksamhetsområdet stöd till civilsamhället 2019, genom beslut i februari 2019 samt tilläggsbeslut i oktober 2019, fördelat per tematik. Eftersom styrningsformen är ny för i år saknas jämförelsesiffror från tidigare år.

Värt att notera är att unga, fred och säkerhet var ett nytt tematiskt område i FBA:s ordinarie sökombgång, bortsett från extrautlysningen under föregående år. FBA har noterat ett visst kunskapsgap hos civilsamhällsorganisationer om FN:s säkerhetsrådsresolution 2250 och vad den innebär i praktiken. Myndigheten arrangerade därför en workshop i anslutning till det årliga dialogmötet med civilsamhället i syfte att stärka svenska civilsamhällsorganisationers kunskap om unga, fred och säkerhetsagendan. FBA bedömer att denna satsning samt klargörande av riktlinjerna har bidragit till en minskning av antalet ansökningar inom unga, fred och säkerhet (från 18 ansökningar i ordinarie ansökningsomgång 2018 till 12 ansökningar år 2019). FBA bedömer att en anledning till denna minskning är att fler organisationer insett att deras verksamhet inte nödvändigtvis förväntas bidra till förverkligandet av FN:s säkerhetsrådsresolution 2250, även om den involverar unga, utan överensstämmer bättre med en annan av stödets tematiker.

Fördelningen av ansökningar och medel mellan de olika bidragsformerna illustreras av tabell 17. I oktober 2019 fattades ett tilläggsbeslut avseende fördelning av extramedel inom FBA:s stöd till civilsamhället. På grund av återbetalningar och icke-utbetalda medel fanns ett överskott i budgeten som gav FBA möjlighet att besluta om ytterligare utbetalning av medel om totalt 1 065 tkr. Medel tilldelades de organisationer som på grund av högt söktryck erhöll ett lägre belopp i verksamhetsstöd än de ansökte om vid det ordinarie ansökningstillfället. FBA bedömde att organisationer som beviljats verksamhetsstöd skulle ha större kapacitet och möjlighet att inkorporera medel i sin ordinarie verksamhet än organisationer som beviljats projektbidrag för projekt med ett specifikt slutdatum.

Typ av bidrag	Inkomna ansökningar		Beviljade ansökningar	
	Antal	Summa (tkr)	Antal	Summa (tkr)
Verksamhetsbidrag	16	15 139	9	10 052
Projektbidrag	41	27 181	22	12 084
TOTALT	57	42 320	31	22 136

Tabell 17 redovisar antalet inkomna och beviljade ansökningar samt ansökt summa och beviljad summa (inklusive extrautlysning) inom de båda bidragstyperna verksamhetsbidrag och projektbidrag. Eftersom styrningsformen är ny för i år saknas jämförelsesiffror från tidigare år.

Lednings- och verksamhetsstöd

Foto: FBA/Julius Kramer

Övergripande resultat och verksamhetsutveckling

Målet med myndighetens lednings- och verksamhetsstöd är förbättrade förutsättningar för styrning och genomförande av FBA:s verksamhet. För att få genomslag strävar FBA efter att ha ett lednings- och verksamhetsstöd som präglas av effektivitet och proaktivitet och som utgår från tydliga gränssnitt. Viss utveckling har skett under året, men myndigheten gör bedömningen att det finns fortsatt utvecklingspotential. Under 2019 har FBA också tagit vidare några av de rekommendationer som gavs i en extern genomlysning av myndighetens administration och stödverksamhet som genomfördes 2018. Olika myndighetsövergripande arbetsgrupper har skapats för att ta sig an arbete inom identifierade utvecklingsområden.

En särskild satsning har till exempel gjorts på myndighetens utbildningsstöd i syfte att utveckla stödet och göra det så relevant som möjligt oavsett om en utbildning genomförs vid myndighetens egen utbildningsanläggning på Sandö eller någon annanstans. Den arbetsgrupp som har drivit arbetet framåt har utvecklat ett nytt beställningsformulär, sett över och tydliggjort information på intranätet, lagt grunden för en ny resebyråupphandling samt påbörjat en översyn av befintliga systemstöd för utbildningsändamål. Ett utbildningsråd med representanter från kärnverksamheten har fungerat som bollplank. 2019 års utvecklingsarbete har kommit en bit på väg, men arbete återstår. Det har blivit tydligt att behovet av stöd kopplat till utbildningar är bredare än det arbete som bedrivs av den dedikerade utbildningsstödsfunktionen som finns på myndigheten. Det handlar i grunden om ett behov av att utveckla lednings- och verksamhetsstödet samlade stöd till utbildningsverksamheten, till exempel vad gäller stöd vid upphandling av resurspersoner till FBA:s utbildningar, rese- och visumhantering, frågor som rör utbildningsavgifter, hantering av kostnader i konfliktländer, budgetering av utbildningsverksamhet samt framtagandet av mallar för curriculum och kommunikation med utbildningsdeltagare.

Organisation samt intern styrning och kontroll

FBA har fått flera nya uppdrag de senaste åren med kraftig tillväxt, samt ökade och nya krav som följd. Vissa organisationsjusteringar har gjorts under denna tid. I stort har dock myndigheten samma organisationsstruktur och arbetsformer idag som när myndigheten var hälften så stor. Mot bakgrund av detta inleddes en organisationsöversyn under hösten med målet att etablera en ändamålsenlig och effektiv organisation som borgar för fortsatt hög kvalitet i verksamhet och arbetsmiljö. Arbetet med organisationsöversynen har delats in i en utforska-, en utforma- och en etablerafas med målet att sjösätta en ny organisation hösten 2020. I utforskarfasen har förändringsbehov och krav på myndighetens organisation och arbetssätt identifierats, vilket under 2020 kommer att ligga till grund för utformning och etablering av en ny organisation. Arbetet har under 2019 drivits av en projektledare på myndigheten, med stöd av en arbetsgrupp och två referensgrupper.

Under året har även myndighetens projektstyrningsmodell vidareutvecklats, med fokus på modellens tillämpning på myndighetens strategiprojekt. Ansvarsfördelningen i projekten har förtydligats och gällande projektprocess har kartlagts som utgångspunkt för fortsatta justeringar. Vidare har en ny styrgrupp för strategiprojekten med förändrad sammansättning, roll och funktionalitet fastställts och prövats under hösten. Nya riktlinjer för arbete med strategiprojekt på FBA ska utarbetas efter att den nya styrgruppsmodellen har utvärderats.

Därtill har myndigheten intensifierat sitt arbete mot korruption. Nya riktlinjer för antikorrup­tion har tagits fram med tillhörande exempel som ska underlätta för medarbetare att upptäcka eventuella korruptionssituationer.

Vidare har myndigheten tillsatt en klimatgrupp för att omsätta myndighetens nya miljöpolicy till konkreta åtgärder i syfte att reducera FBA:s klimatavtryck från flygresor. Arbetsgruppen har genomfört visst förberedande arbete under året som bedöms få effekter först på sikt när ytterligare åtgärder har genomförts.

Kompetensförsörjning

FBA har fortsatt att arbeta för en mer effektiv och strategisk kompetensförsörjning genom att utveckla en process för hantering av vakanta roller inom myndighetens befattningsstruktur samt utveckling av agendor och upplägg för ett nyinrättat kompetensförsörjningsråd. Myndigheten bedömer att den utveckling som skett under de två senaste åren bland annat har främjat tillvaratagande av intern kompetens och tillfört ett tydligare myndighetsövergripande perspektiv på FBA:s kompetensförsörjning. Under året har FBA också tecknat ett omställningsavtal med lokal och central arbetstagarorganisation. Vidare har arbetet med moderna beredskapsjobb redovisats till Statskontoret i enlighet med myndighetens regleringsbrevsuppdrag.

Kompetensförsörjning är sammantaget en nyckelprocess på FBA givet den kraftiga personella tillväxt som har skett över tid. Diagram 4 illustrerar detta, och att relationen mellan antal anställda som arbetar med kärnverksamhet respektive ledning och stödverksamhet blivit mer oproportionerlig över tid. Vidare visar diagrammet att könsfördelningen bland den interna personalen är en reell utmaning för myndigheten, då andelen kvinnor under de senaste åren ökat markant. FBA strävar efter och arbetar för att uppnå en personalstyrka som speglas av samhällets mångfald, där könsfördelning är en viktig aspekt.

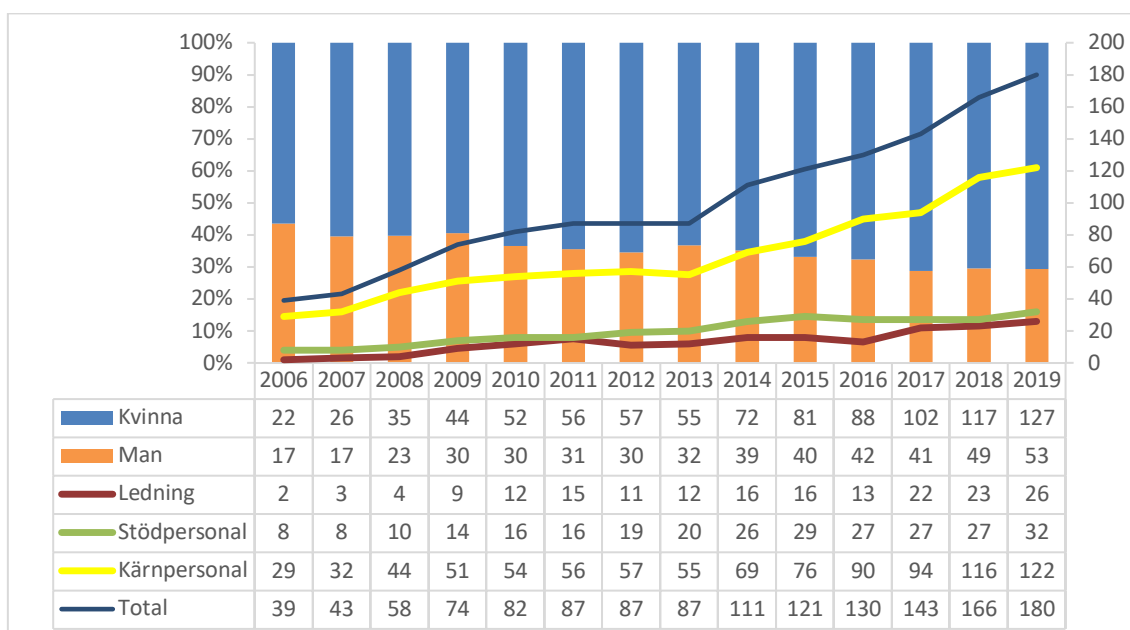

Diagram 4 redovisar utvecklingen av FBA:s personalstruktur fördelat på kompetenskategori och kön 2006-2019. Utvecklingen av totalt antal anställda illustreras av den linje som betecknas "total". Den högra axeln visar antal anställda medan den vänstra visar procentuell fördelning av kvinnor och män. Anställningar som sträcker sig över mindre än tre månader redovisas inte. Då en medarbetare slutat under året och ersatts med en annan redovisas endast den senare.

För att effektivisera HR-arbetet med till exempel kompetensförsörjning är införandet av ett HR-system angeläget. Under året har en förstudie genomförts som syftar till att under 2020 kunna gå vidare med att upphandla och implementera ett system. Därtill kommer FBA behöva arbeta vidare med att utveckla definitioner och rutiner för att upprätthålla en bättre lägesbild över myndighetens tillgängliga roller/årsarbetskrafter (headcounts) och integrera detta i berörda HR- och ekonomisystem.

Under 2019 har FBA testat så kallade pulsmätningar, som ett alternativ till traditionella medarbetarundersökningar. Med hjälp av ett flexibelt webbaserat verktyg har myndigheten löpande ställt frågor till medarbetare inom avgränsade områden, vilket har skapat förutsättningar för kontinuerlig dialog och därmed möjliggjort för myndigheten att agera proaktivt samt vidta snabba åtgärder vid behov.

En ny plan för lika rättigheter och möjligheter samt en ny arbetsmiljöpolicy har också antagits under året. Arbetsmiljön i fält är en särskild utmaning för FBA, inte bara för sekunderad personal utan även för myndighetens egen personal som dels åker på långa tjänsteresor, dels är placerade på Sveriges ambassader i några av de länder som FBA verkar i. Myndigheten har tillsatt fler ambassadplaceringar i fält. Dessa underlättar verksamhetens genomförande, men aktualiserar också frågor om till exempel längden på anställningskontrakt för personal som placeras i konfliktmiljöer. Lärdomar hittills från dessa placeringar är även att det krävs en del administration från myndighetens sida för att få dem på plats. Förlängning av ett kontrakt kräver också mycket administration.

Lokalförsörjning, teknik och IT

Ombyggnationen av Stockholmskontorets lokaler avslutades 2018. Under året har en behovsanalys och beredning av förutsättningarna att också bygga om lokalerna på Sandö inletts, bland annat för att möta nya krav på arkivrum, teknikrum och fler arbetsplatser för både Sandöbaserad personal och personal som temporärt befinner sig på Sandökontoret för att genomföra utbildningar.

Ny IT-infrastruktur med brandväggar, switchar och tillhörande tjänster togs i drift i oktober. Därtill har myndigheten uppgraderat sin AV-teknik då den lösning som installerades i samband med ombyggnationen inte visade sig fungera tillfredställande. Under 2019 slöts också ett nytt avtal med ett företag som tillhandahåller myndighetens telefoni och IT-support.

Säkerhet

Efter den nya säkerhetsskyddslagens ikraftträdande har FBA genomfört en ny säkerhetsskyddsanalys där myndigheten bland annat identifierar områden som kräver fortsatt arbete. Det handlar till exempel om informationssäkerhet, fysisk säkerhet och personalsäkerhet.

Det finns därmed en koppling till det återrapporteringskrav i regleringsbrevet för 2019 som går ut på att FBA ska redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att upprätthålla en ändamålsenlig informationssäkerhet enligt 19-20 §§ förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap samt vad åtgärderna bedöms ha lett till. Utöver att ha lagt en analytisk grund där myndigheten tydliggör vad som behöver göras framöver har FBA erbjudit informationstillfällen där myndighetens personal har fått tips på hur information kan skyddas och sårbarheter kan minimeras. Även en interaktiv utbildning i informationssäkerhet har lanserats på myndighetens utbildningsplattform i syfte att öka kunskapen hos personalen.

Kommunikation

Under 2019 har FBA genomfört ett både tekniskt och innehållsmässigt uppdateringsarbete av myndighetens webbplats för att den bättre ska spegla myndighetens aktuella verksamhet efter en betydande tillväxt. Det gäller framförallt det bilaterala utvecklingssamarbete som myndigheten bedriver i allt fler konflikt- och postkonfliktländer, men även andra uppdrag som tillkommit har beretts plats.

FBA har också breddat sin digitala närvaro i fler kanaler, och löpande kompletterat produktionen av innehåll med foto, film och podcasts. Produktionen av publikationer och annat egenhändigt formgivet skriftligt material har ökat i omfattning, och en grund har lagts för utveckling av nya grafiska koncept för att stärka kommunikationen. Dessutom har ett strategiskt kommunikationsarbete inletts för att lyfta fler förändringsaktörer som kan berätta om FBA:s verksamhet.

För att främja den interna kommunikationen har myndigheten gjort en översyn av intranätets funktion och användning. Särskilda utbildningsinsatser i presentationsteknik har genomförts under året för att stärka myndighetens förmåga att uttrycka sig väl och kommunicera med olika målgrupper. FBA har också arrangerat seminarier som tagit upp frågor på temat fred och säkerhet både under Almedalsveckan och vid Bokmässan.

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	326 657	293 624
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	1 362	6 915
Intäkter av bidrag	3	7 115	16 855
Finansiella intäkter	4	94	134
Summa		335 228	317 528
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-241 844	-217 466
Kostnader för lokaler		-12 939	-10 364
Övriga driftkostnader	6	-78 665	-88 260
Finansiella kostnader	7	-197	-268
Avskrivningar och nedskrivningar		-1 583	-1 170
Summa		-335 228	-317 528
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		24 634	22 406
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		0	111
Lämnade bidrag	8	-24 441	-22 518
Saldo		192	0
Årets kapitalförändring	9	192	0

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR

(tkr)	Not	2019-12-31	2018-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	10	249	42
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	11	0	0
Summa		249	42
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	12	201	131
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	13	7 952	7 276
Summa		8 153	7 407
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		56	55
Fordringar hos andra myndigheter	14	2 627	2 387
Övriga kortfristiga fordringar	15	1 363	1 066
Summa		4 047	3 509
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	16	4 539	6 378
Upplupna bidragsintäkter	17	545	0
Övriga upplupna intäkter	18	24	307
Summa		5 107	6 685
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	19	9 593	5 742
Summa		9 593	5 742
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		29 477	35 551
Summa		29 477	35 551
SUMMA TILLGÅNGAR		56 626	58 936

KAPITAL OCH SKULDER

(tkr)	Not	2019-12-31	2018-12-31
Myndighetskapital	20		
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	9	192	0
Summa		192	0
Avsättningar			
Övriga avsättningar	21	1 739	1 499
Summa		1 739	1 499
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	22	5 561	7 354
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	23	9 525	10 724
Leverantörsskulder		7 461	9 064
Övriga kortfristiga skulder	24	3 742	4 181
Summa		26 288	31 324
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	25	15 716	12 274
Oförbrukade bidrag	26	12 691	13 840
Summa		28 406	26 114
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		56 626	58 936
Ansvarsförbindelser			
Övriga ansvarsförbindelser	27	11 668	0
Summa		11 668	0

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 5 Internationell samverkan Ramanslag							
05 01 002 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet							
ap. 6 Fredsfrämjande - del till FBA	28	393	29 717	4 200	34 310	-33 137	1 174
Uo 7 Internationellt bistånd Ramanslag							
07 01 001 Biståndsverksamhet							
ap. 4 Biståndsverksamhet	29	72	112 800	9 200	122 072	-118 005	4 067
ap. 42 Internationell civil krishantering - del till FBA	30	-447	85 000	0	84 553	-74 860	9 693
07 01 004 Folke Bernadotteakademin							
ap. 1 Folke Bernadotteakademin	31	2 571	125 302	0	127 873	-125 298	2 575
Summa		2 590	352 819	13 400	368 809	-351 300	17 509

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Folke Bernadotteakademins (FBA) bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverkets (ESV) föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 3 januari. Brytdagen föregående år var den 4 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr.o.m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2018, 491 tkr, har år 2019 minskat med 9 tkr.

Upplysningar av väsentlig betydelse

Uo 07 01 001 Biståndsverksamhet

ap. 4 Biståndsverksamhet

År 2019 ökades anslaget med ca 42 800 tkr jämfört med år 2018. Den främsta orsaken till ökningen är tillkommande uppdrag inom ramen för regeringens olika geografiska och tematiska strategier för utvecklingssamarbete. Anslagsökningen har främst inneburit högre kostnader för personal, se not 5.

ap. 42 Internationell civil krishantering

Under 2019 stängdes observatörsinsatsen Temporary International Presence in Hebron (TIPH) vilket lett till att utfallet på anslaget är lägre än anslagstilldelningen.

Upplysningar för jämförelseändamål

Av de 230 årsarbetskrafterna är ca 88 utlandsstationerade. Den utlandsstationerade personalen är anställd enligt URA-avtalet vilket innebär att sociala avgifter och pensionsavgifter betalas. Semesterlönetillägg läggs på lönen men ingen semester eller sjukfrånvaro rapporteras. Denna personal finns inte med i statistiken för sjukfrånvaro och har inte genererat någon semesterlöneskuld men finns med i beräkningen av årsarbetskrafter.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Bärbara datorer, läsplattnar och mobiltelefoner anses ha en kortare livslängd än 3 år och kostnadsförs direkt. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter Datorer och kringutrustning (ej bärbara)
6 år	Möbler Maskiner och tekniska anläggningar Övriga kontorsmaskiner

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet. Tidigare låg detta på 12 år och det finns ett restvärde kvar.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp. Skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare/styrelseuppdrag

	Ersättning i tkr
Generaldirektör Sven-Eric Söder <i>Inga förmåner, framtida åtaganden eller övriga styrelseuppdrag</i>	1 359
Stf Generaldirektör Jonas Alberoth <i>Inga förmåner, framtida åtaganden eller övriga styrelseuppdrag</i>	986

Ledamöter i insynsrådet/andra styrelseuppdrag

	Ersättning i tkr
Ann-Marie Orlor ECPAT	3
Peter Wallensteen Inspektor och med i styrelsen för Västmanlands-Dala nation, Uppsala Ordförande i Wallensteen-Jaeger stiftelse, Wallensteenska släktföreningen Medlem i Advisory Board, Kroc Institute for International Peace Studies, University of Notre Dame Indiana, USA	3
Eva Lindblom <i>Inga övriga styrelseuppdrag</i>	4
Michael Claesson <i>Inga övriga styrelseuppdrag</i>	2
Kerstin Lundgren <i>Inga övriga styrelseuppdrag</i>	3
Rosaline Marbinah Ordförande för Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer (LSU) Insynsrådet för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor Forum Syd Ideell Arena Arvsfondsdelegationen Statliga kommittén Demokratin 100 år	2
Maria Strömvik Svenska nätverket för Europaforskning i statsvetenskap *Innehåller även retroaktiv ersättning för 2018	4*
Georg Andrén <i>Inga övriga styrelseuppdrag</i>	2

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2019	2018
Totalt	3,5 %	2,5 %
Andel 60 dagar eller mer	59,8 %	48,4 %
Kvinnor	4,4 %	3,1 %
Män	1,2 %	1,1 %
Anställda - 29 år	-	2,1 %
Anställda 30 år - 49 år	4,2 %	2,8 %
Anställda 50 år -	1,1 %	1,2 %

Sjukfrånvaro för anställda under 29 år lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är högst tio personer.

NOTER (tkr)

RESULTATRÄKNING

Not		2019	2018
1	Intäkter av anslag		
	Intäkter av anslag	326 657	293 624
	<i>Varav 05 01 002 ap 6 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet</i>	22 270	17 792
	<i>Varav 07 01 001 ap 4 Biståndsverksamhet</i>	104 238	68 789
	<i>Varav 07 01 001 ap 42 Internationell civil krishantering</i>	74 860	86 201
	<i>Varav 07 01 004 ap 1 Folke Bernadotteakademien</i>	125 289	120 842
	Intäkter av anslag	326 657	293 624
	Summa	326 657	293 624
	Utgifter i anslagsredovisningen	-351 300	-316 030
	Saldo	-24 642	-22 406
	Anslag Uo 05 01 002 ap. 6 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	10 867	11 989
	Redovisning i transfereringsavsnittet som medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag.		
	Anslag Uo 07 01 001 ap. 4 Biståndsverksamhet	13 767	10 417
	Redovisning i transfereringsavsnittet som medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag.		
	Saldot består av minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslaget men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.	9	0
	Summa	24 642	22 406
2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Uthyrning av lokaler	27	20
	Avgiftsintäkter utbildning	1 040	923
	Fakturerade kostnader statliga myndigheter	0	5 700
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	295	272
	Summa	1 362	6 915
	Enligt FBA:s instruktion 11§ om avgifter får FBA ta ut avgifter för utbildning, konferenser och seminarier och bestämma lämplig omfattning, samt avgiftens storlek, utan att uppnå full kostnadstäckning. Intäkten får disponeras i verksamheten.		
	År 2018 fakturerades Försvarsmakten för nedlagda kostnader för FBA:s deltagande i övningsverksamhet. Ingen motsvarande fakturering har skett 2019.		
3	Intäkter av bidrag		
	Bidrag från statliga myndigheter	7 115	16 344
	Bidrag från övriga	0	511
	Summa	7 115	16 855
	Skillnaden mellan åren beror främst på att sekunderingar som tidigare finansierats av bidrag numera finansieras av anslag.		
4	Finansiella intäkter		
	Ränta på avistalån i Riksgäldskontoret	18	7
	Övriga ränteintäkter	0	0
	Övriga finansiella intäkter	76	127

Summa	94	134
--------------	-----------	------------

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.

Not	5	Kostnader för personal	2019	2018
		Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	144 952	131 125
		<i>Varav lönekostnader ej anställd personal *</i>	-87	272
		Sociala avgifter	75 934	66 266
		Övriga kostnader för personal	20 958	20 074
		Summa	241 844	217 466

*Negativt saldo beror på återföring avseende uppbokade upplupna kostnader för uppdragstagare 2018.

Ökningen beror främst på fortsatt tillväxt inom myndighetens geografiska strategiuppdrag.

Not	6	Övriga driftkostnader	2019	2018
		Reparationer och underhåll	331	189
		Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgång	0	256
		Offentligrättsliga avgifter, skatter, kundförluster	564	609
		Resor, representation, information	28 936	26 686
		Köp av varor	2 308	3 040
		Köp av tjänster	46 526	57 481
		Summa	78 665	88 260

Minskade driftkostnader jämfört med motsvarande period föregående år beror främst på avslut av insatsen TIPH under 2019 samt kostnader för övningen Viking som genomfördes 2018.

Not	7	Finansiella kostnader	2019	2018
		Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	55	109
		Övriga finansiella kostnader	142	160
		Summa	197	268

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.

Not	8	Lämnade bidrag	2019	2018
		Stöd till svenska civilsamhällsorganisationer		
		Bidragen fördelas i syfte att öka kunskap och engagemang samt främja dialog och debatt i Sverige och globalt.		
		Uo 5, anslag 1:2 Freds-och säkerhetsfrämjande verksamhet ap. 6	9 790	10 301
		<i>Återlämnat bidrag</i>	-196	-105
		Uo 7, Internationellt bistånd, anslag 1:1 Biståndsverksamhet ap. 4	12 204	2 110
		<i>Återlämnat bidrag</i>	-737	-29
		FN:s resolution 1325	0	7 149
		Återkrav	-192	0
		Stöd till internationella forskarbetsgrupper		
		Uo 5, anslag 1:2 Freds-och säkerhetsfrämjande verksamhet ap. 6	1 299	1 293
		<i>Återlämnat bidrag</i>	-27	0
		Uo 7, Internationellt bistånd, anslag 1:1 Biståndsverksamhet ap. 4	2 367	1 790
		<i>Återlämnat bidrag</i>	-66	-104

Forskningsmedel - AU Waging Peace	0	111
Summa	24 441	22 518

2019 redovisas lämnade bidrag inom FN-resolution 1325 som en del inom Stöd till svenska civilsamhällsorganisationer.

Lämnade bidrag inom Stöd till internationella forskarbetsgrupper delas upp på UO5- och UO7-medel. Uppdelningen görs även för 2018.

Not	9	Årets kapitalförändring	2019	2018
		Återkrav lämnat bidrag i transfereringsverksamheten	192	0
		Summa	192	0

BALANSRÄKNING

Not		2019-12-31	2018-12-31
10	Balanserade utgifter för utveckling		
	Ingående anskaffningsvärde	1 500	1 500
	Årets anskaffningar	304	0
	Summa anskaffningsvärde	1 804	1 500
	Ingående ackumulerade nedskrivningar	-1 458	-1 067
	Årets avskrivningar	-97	-391
	Summa ackumulerade avskrivningar	-1 555	-1 458
	Utgående bokfört värde	249	42
11	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	300	300
	Summa anskaffningsvärde	300	300
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-300	-269
	Årets avskrivningar	0	-31
	Summa ackumulerade avskrivningar	-300	-300
	Utgående bokfört värde	0	0
12	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	8 239	8 447
	Årets anskaffningar	110	50
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-258
	Summa anskaffningsvärde	8 349	8 239
	Ingående ackumulerade uppskrivningar	-8 108	-8 245
	Årets avskrivningar	-40	-39
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	176
	Summa ackumulerade avskrivningar	-8 148	-8 108
	Utgående bokfört värde	201	131
13	Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
	Ingående anskaffningsvärde	19 635	15 925
	Årets anskaffningar	2 121	7 403
	Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-890	-3 694
	Summa anskaffningsvärde	20 865	19 635
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-12 358	-15 168
	Årets avskrivningar	-1 445	-710
	Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	890	3 520
	Summa ackumulerade avskrivningar	-12 914	-12 358
	Utgående bokfört värde	7 952	7 276

Not	14 Fordringar hos andra myndigheter	2019-12-31	2018-12-31
	Fordran ingående mervärdesskatt	2 462	2 387
	Kundfordringar hos andra myndigheter	150	0
	Övriga fordringar hos andra myndigheter	16	0
	Summa	2 627	2 387
Not	15 Övriga kortfristiga fordringar	2019-12-31	2018-12-31
	Fordringar hos anställda	1 171	1 043
	Övrigt	192	23
	Summa	1 363	1 066
Not	16 Förutbetalda kostnader	2019-12-31	2018-12-31
	Förutbetalda hyreskostnader	2 723	2 719
	Förutbetalda kostnader till andra myndigheter	286	227
	Övriga förutbetalda kostnader	1 530	3 433
	<i>Varav skolavgifter till utsänd personal</i>	<i>908</i>	<i>1 584</i>
	<i>Varav hyra till utsänd personal</i>	<i>212</i>	<i>1 426</i>
	Summa	4 539	6 378
	Skillnaden beror huvudsakligen på färre sekunderade familjeposteringar än föregående år.		
Not	17 Upplupna bidragsintäkter	2019-12-31	2018-12-31
	Forskningsmedel Uppsala universitet	545	0
	Summa	545	0
Not	18 Övriga upplupna intäkter	2019-12-31	2018-12-31
	Övriga upplupna intäkter utomstatliga	24	307
	Summa	24	307

Not	19	Avräkning med statsverket	2019-12-31	2018-12-31
		Anslag i icke räntebärande flöde		
		Ingående balans	7 822	15 674
		Redovisat mot anslag	226 002	195 188
		Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-222 138	-203 040
		Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	11 686	7 822
		Anslag i räntebärande flöde		
		Ingående balans	-2 571	542
		Redovisat mot anslag	125 298	120 842
		Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-125 302	-123 955
		Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-2 575	-2 571
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
		Ingående balans	491	491
		Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-9	0
		Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	483	491
		Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
		Inbetalningar i icke räntebärande flöde	468	142
		Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-222 606	-203 182
		Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	222 138	203 040
		Övriga fordringar på statens centralkonto	0	0
		Summa Avräkning med statsverket	9 593	5 742

Not 20 Myndighetskapital

Specifikation förändring av myndighetskapitalet

	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enl. resultat-räkningen	Summa
Utgående balans 2018	0	0	0
Ingående balans 2019	0	0	0
Årets kapitalförändring		192	192
Summa årets förändring	0	192	192
Utgående balans 2019	0	192	192

Not	21	Övriga avsättningar	2019-12-31	2018-12-31
		Avsättning för lokalt omställningsarbete		
		Ingående balans	1 499	1 282
		Årets förändring	240	217
		Utgående balans	1 739	1 499

En diskussion om omställningsmedlens potentiella användning under 2020 pågår. Myndigheten genomför en organisationsöversyn 2020 där behov av att nyttja medlen för omställning kan uppstå.

Not	22	Lån i Riksgäldskontoret	2019-12-31	2018-12-31
		Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
		Ingående balans	7 354	1 422
		Under året nyupptagna lån*	1 171	7 327
		Årets amorteringar	-2 964	-1 395
		Utgående balans	5 561	7 354

Beviljad låneram enligt regleringsbrev

*nettouplåning kompletterad i januari med 2 703 tkr

FBA har en beviljad räntekontokredit i Riksgäldskontoret på 5 000 tkr, vilken inte har utnyttjats under året.

Not	23	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2019-12-31	2018-12-31
		Utgående mervärdesskatt	1 804	1 933
		Arbetsgivaravgifter	3 792	3 716
		Leverantörsskulder andra myndigheter	3 929	5 075
		Summa	9 525	10 724

Not	24	Övriga kortfristiga skulder	2019-12-31	2018-12-31
		Personalens källskatt	3 742	3 807
		Övrigt	0	374
		Summa	3 742	4 181

Not	25	Upplupna kostnader	2019-12-31	2018-12-31
		Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	9 316	7 536
		Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	2 497	1 604
		Övriga upplupna kostnader	3 902	3 133
		Summa	15 716	12 274

Not	26	Oförbrukade bidrag	2019-12-31	2018-12-31
		Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	12 691	13 840
		Summa	12 691	13 840
		<i>varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:</i>		
		inom tre månader	2 000	6 116
		mer än tre månader till ett år	7 902	4 283
		mer än ett år till tre år	2 147	2 517
		mer än tre år	641	923
		Summa	12 691	13 840

Not	27	Övriga ansvarsförbindelser	2019-12-31	2018-12-31
		Reglering tilläggshyra lokaler	11 668	0
		Summa	11 668	0

Om hyresavtalet upphör innan tilläggshyran är till fullo erlagd ska hyresgästen betala kvarvarande belopp.

ANSLAGSREDOVISNING

Not	28	Uo 5 Internationell samverkan Ramanslag 05 01 002 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet ap.6 Fredsfrämjande - del till FBA	År 2019 Belopp tkr
		Enligt regleringsbrevet disponerar FBA en anslagskredit på 891 tkr. FBA får disponera hela det ingående överföringsbeloppet på 393 tkr. Enligt regleringsbrev får FBA disponera 3% av föregående års tilldelning 29 556 tkr lika med 886,7 tkr. Anslaget är icke räntebärande.	
		Enligt regeringsbeslutet 2019-05-29 (UD2019/08928/KH) har FBA tilldelats ytterligare 4 200 tkr, omdisponering.	
		Anslagsposten får användas till verksamhet som inte omfattas av OECD:s biståndskommitté (DAC) direktiv.	
		Medlen får användas för att ställa personal till förfogande för Europeiska Unionen, FN och Nato efter samråd med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet).	11 252
		Av medlen ska minst 4 miljoner kronor användas till personalstöd till OSSE:s verksamhet, med särskilt fokus på OSSE:s oberoende institutioner, strategiska positioner på sekretariatet samt fältverksamhet i Centralasien och Östeuropa.	5 987
		Medlen får även användas för att främja bland annat följande verksamhetsområden: Säkerhetssektorreformer (SSR) Avväpning, demobilisering och återanpassning av före detta kombattanter (DDR)	265 743
		Samordna och utveckla det internationella samarbetet inom International Forum for the Challenges of Peace Operations (Challenges Forum)	1 772
		Internationella forskarbetsgrupper för fredsbevarande operationer	1 272
		Minst 11 miljoner kronor ska användas för stöd till svenska civilsamhället i syfte att öka kunskap och engagemang samt främja dialog och debatt i Sverige och globalt kring frågor som rör internationellt fredsfrämjande verksamhet; säkerhetspolitik; nedrustning och icke-spridning; FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet och FN:s säkerhetsrådsresolution 2250 om unga, fred och säkerhet. Kostnader relaterade till handläggning av stödet får ingå.	11 845

Not	29	Uo 7 Internationellt bistånd Ramanslag 07 01 001 Biståndsverksamhet ap. 4 Biståndsverksamhet	År 2019 Belopp tkr
		Enligt regleringsbrevet disponerar FBA en anslagskredit på 3 384 tkr. FBA får disponera hela det ingående överföringsbeloppet på 72 tkr. Enligt regleringsbrev får FBA disponera 3% av föregående års tilldelning 70 000 tkr lika med 2 100 tkr. Anslaget är icke räntebärande. Enligt regeringsbeslutet 2019-06-27 (UD2019/10444/KH) har FBA tilldelats ytterligare 9 200 tkr, omdisponering. Medlen får endast användas i enlighet med OECD:s biståndskommitté DAC:s riktlinjer för vad som kan klassificeras som bistånd.	
		Strategin för hållbar fred Minst 15 miljoner kronor får användas till genomförandet av strategin för hållbar fred, inklusive stöd för internationella forskarbegrupper. Medlen ska användas i enlighet med gällande strategi.	18 541
		Strategiverksamhet för bilateralt och regionalt utvecklingssamarbete Medlen får användas till FBA:s genomförande av uppdrag i strategierna för Demokratiska republiken Kongo, Liberia, Mali, Colombia, Irak, Afghanistan, Myanmar, Palestina och Somalia samt Afrika söder om Sahara. Medlen ska användas i enlighet med gällande strategier. Medlen kan användas till förvaltningskostnader direkt kopplade till strategigenomförandet.	71 914
		De medel som FBA tilldelats för uppdrag i strategin för Afghanistan får även användas för genomförande av EU-projektet för inkluderande fred i Afghanistan.	
		För en ökad flexibilitet under strategiperioden medges FBA att inom ramen för tilldelade medel för bilateralt och regionalt utvecklingssamarbete överstiga alternativt understiga det totala strategibeloppet i en samarbetsstrategi för land eller region med 10 procent. I det fall avsteg från ovan behöver göras ska samråd ske med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet).	
		Fördelning av medel till organisationer Medlen får användas för stöd till svenska civilsamhället i syfte att öka kunskap och engagemang samt främja dialog och debatt i Sverige och globalt kring frågor som rör internationell fredsfrämjande verksamhet; säkerhetspolitik; nedrustning och icke-spridning; FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet och FN:s säkerhetsrådsresolution 2250 om unga, fred och säkerhet.	11 466
		Valobservation Medlen får användas för valobservatörsinsatser med deltagande av svenska medborgare. Regeringen fattar särskilda beslut för ändamålet. Vissa förberedelser inför en insats kan dock initieras efter överenskommelse med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet) i avvaktan på regeringsbeslut. Medlen ska användas i enlighet med gällande strategi för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer.	11 061
		Strategiska sekunderingar Högst 10 miljoner kronor får användas till att ställa personal till förfogande för tjänster inom ramen för myndighetens verksamhetsområde som bidrar till EU:s samlade utrikes- och biståndspolitik samt till Europeiska fredsstatutet.	5 023

Not	30	Uo 7 Internationellt bistånd Ramanslag 07 01 001 Biståndsverksamhet ap. 42 Internationell civil krishantering - del till FBA	År 2019 Belopp tkr
		<p>Enligt regleringsbrevet disponerar FBA en anslagskredit på 2 550 tkr. FBA utnyttjade år 2018 en kredit på 447 tkr av dåvarande anslagskredit på 2 550 tkr. Anslaget gick in med ett underskott på motsvarande belopp år 2019. För år 2019 har anslaget ett överskott på 9 693 tkr. Under året har TIPH avslutats och anslaget har därför inte kunnat nyttjas i sin helhet. Anslaget är icke räntebärande.</p>	
		<p>Insatser inom ramen för FN m.m. FBA ska ställa personal till förfogande för insatser inom ramen för FN, om möjlighet ges. Av tilldelade medel på anslagsposten fördelas högst 18 miljoner kronor till FN.</p>	11 188
		<p>Insatser inom ramen för EU FBA ska ställa personal till förfogande för insatser inom ramen för EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik. Av tilldelade medel på anslagsposten fördelas högst 36 miljoner kronor för personalbidrag.</p>	32 463
		<p><i>I följande insatser ska Folke Bernadotteakademien främst delta:</i> EU:s rådgivande insats i Irak (EUAM Irak) EU:s rådgivande insats i Ukraina (EUAM Ukraina) EU:s övervakningsinsats i Georgien (EUMM Georgien) EU:s rättsstödsinsats i Kosovo (EULEX Kosovo) EU:s polisinsats för den palestinska myndigheten (EUPOL COPPS) EU:s civila kapacitetsbyggande insats i Mali (EUCAP SAHEL Mali) EU:s integrerade gränsförvaltningsuppdrag i Libyen (EUBAM Libya)</p>	
		<p><i>Övriga insatser som Folke Bernadotteakademien bör delta i:</i> EU:s gränsstödsinsats i Palestina (EUBAM Rafah) EU:s civila kapacitetsbyggande insats på Afrikas Horn och Indiska Oceanen (EUCAP Somalia) EU:s civila kapacitetsbyggande insats i Niger (EUCAP SAHEL Niger) EU:s gränsstödsinsats i Moldavien och Ukraina (EUBAM Moldavien/Ukraina)</p>	
		<p>Insatser inom ramen för OSSE Folke Bernadotteakademien ska ställa personal till förfogande för OSSE:s verksamhet. Av tilldelade medel på anslagsposten fördelas högst 16 miljoner kronor. Folke Bernadotteakademien ska främst delta i OSSE:s fältnärvaro i Centralasien och Östeuropa, särskilt till OSSE:s civila observatörsinsats i Ukraina.</p>	13 496
		<p>Övriga insatser som Folke Bernadotteakademien bör delta i: Folke Bernadotteakademien ska ställa personal till förfogande för Temporära internationella närvaron i Hebron (TIPH) till dess att insatsen avslutas. Till detta fördelas högst 7 miljoner kronor.</p>	3 282
		<p>Insatsnära verksamhet I syfte att höja effektiviteten på de svenska personalbidragen och de internationella organisationernas civila krishanteringsinsatser fördelas högst 5 miljoner kronor till insatsnära verksamhet i form av t.ex. insatsförberedande utbildning, inklusive utländskt deltagande, bidrag till internationella organisationers policy och metodutveckling eller annan internationell samverkan på insatsområdet till stöd för fredsfrämjande, säkerhetsfrämjande och konfliktförebyggande verksamhet.</p>	1 994
		<p>I syfte att stödja EU:s, FN:s och OSSE:s planering för och genomförande av civila krishanteringsinsatser i DAC-länder, där Sverige deltar med personal, ska Folke Bernadotteakademien med ett långsiktigt perspektiv ställa personal till förfogande till någon av dessa organisationers högkvarter. Till detta fördelas högst 13 miljoner kronor. Inriktningen ska ske i samråd med Regeringskansliet (Utrikesdepartementet).</p>	12 436

Not 31 **Uo 7 Internationellt bistånd Ramanslag**
07 01 004 Folke Bernadotteakademin
ap.1 Folke Bernadotteakademin

Enligt regleringsbrevet disponerar FBA en anslagskredit på 3 759 tkr. FBA får disponera hela det ingående överföringsbeloppet på 2 571 tkr. Enligt regleringsbrev får FBA disponera 3% av föregående års tilldelning 123 955 tkr lika med 3 719 tkr. Anslaget är räntebärande.

Myndighetens ramanslag för förvaltning belastats för närvarande både med förvaltnings- och verksamhetskostnader, enligt myndighetens riktlinjer för nyttjande av Folke Bernadotteakademins anslag. Medlen får endast användas i enlighet med OECD:s biståndskommitté DAC:s riktlinjer för vad som kan klassificeras som bistånd.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2019	2018	2017	2016	2015
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	9 000	8 000	7 000	8 000	10 000
Utnyttjad	5 561	7 354	1 422	2 574	4 055
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Maximalt utnyttjad	0	-126	0	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	0	0	0	0
Räntekostnader	55	109	96	119	65
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Avgiftsintäkter	1 362	6 915	4 907	6 845	8 899
<i>Avgiftsintäkter som ej disponeras</i>	<i>Ej tillämpligt</i>				
Anslagskredit					
Beviljad					
UO 5 01 02 ap.6	891	886	618	591	636
UO 7 01 01 ap.4	3 384	0	0	0	0
UO 7 01 01 ap.42	2 550	2 550	0	0	0
UO 7 01 04 ap.1	3 759	3 718	3 211	3 164	2 990
Utnyttjad UO 7 01 04 ap.1	0	0	542	0	0
Utnyttjad UO 7 01 01 ap.42	0	447	0	0	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande UO 5 01 02 ap.6	1 174	393	635	541	136
Anslagssparande UO 7 01 01 ap.4	4 067	72	779	896	202
Anslagssparande UO 7 01 01 ap.42	9 693	-447	1 754	3 831	67
Anslagssparande UO 7 01 04 ap.1	2 575	2 571	-542	3 098	532
Bemyndiganden	<i>Ej tillämpligt</i>				
Personal	2019	2018	2017	2016	2015
Antalet årsarbetskrafter (st)	230	210	184	176	173
Medelantalet anställda (st)*	300	278	249	228	201
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 450	1 505	1 378	1 273	1 228
Kapitalförändring					
Årets	192	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

* I beräkningen av medelantalet anställda from 2015 är inte eventuellt tjänstledig personal frånräknad.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 21 februari 2020

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sven-Eric Söder', written over a light grey grid background.

Sven-Eric Söder
Generaldirektör

Folke Bernadotteakademin (FBA) är myndigheten för fred, säkerhet och utveckling

FBA arbetar med internationella fredsinsatser och utvecklingssamarbete. Myndigheten bedriver utbildning, forskning och metodutveckling för att stödja freds- och statsbyggande i konflikt- och postkonfliktländer. Vi bidrar även med civil personal och expertis till freds- och valobservationsinsatser som leds av EU, FN och OSSE. Myndigheten har fått sitt namn efter Folke Bernadotte, FN:s första medlare. FBA är en myndighet under Utrikesdepartementet.

WWW.FBA.SE

 twitter.com/FBAFolke

 facebook.com/FolkeBernadotteAcademy

 instagram.com/FolkeBernadotteAcademy

 linkedin.com/company/FolkeBernadotteAcademy

 soundcloud.com/FolkeBernadotteAcademy

Folke Bernadotteakademin
Myndigheten för fred, säkerhet
och utveckling

